

MATARAPUPU

Iyesu Keriso e yonai apunu Diyoni bameya matarapupu

Oka gwede nene tapu ki kabuwai

Apunu Diyoni oka yau okapupu makeya ka Iyesu sumapamawa ragidai ropani kawayu bita makari bananapamawa. Mu togitamana ade kasiyara tageyana ki nana ka e oka yau okapupu.

Apunu Diyoni e ka gwede marai kawai waro were maba kunumau empupu. E badidi empupu ki mibai ka yau kena; Keriso pokaiya ka Mamanuga God e iyaraiyoma kuduba ade Berokoi Apunai Seitani mete kina raurutamini deni mena surutamini manako kunuma waira waunai kawareya ka e eya iyapanaiyoma ika waditamini bagi.

Oka debai empamana ki kabuwai

Parau 1:1-8

Natere 7 mu okamaga 1:9–3:22

Wiku mosi rima 7 naureya 4:1-8-1

Bawiwi 7 8:2–11:19

Motamota kwakoru ade kunkani apeya 12:1–13:18

Waro maba dai ki 14:1–15:8

Mamanuga God e nuwa pupui tera 7 rabineya 16:1-21

Natere Babironi gumorowena ade Seitani e kasiyarai kewowena 17:1–20:10

Mamanuga God e idai gurai nu naurinugu ugwadiniyoto ragiragi 20:11-15

Kunuma waira waunai ade natere Diyerusaremu waunai 21:1–22:5

Parau siyarai 22:6-21

1 ¹Oka yau ka Iyesu Keriso apunu Diyoni bameya yona badidi matarapupu ki okai. Mamanuga God e biga-bigaiyoma ragidai gwede waunitau wenawagana yonai kuduba kataitaga-mana ki nana ka e yabiri yona ki Keriso kabuwapupu manako e ubupu e aneyai mosi yona ki e bigabigai apunai Diyoni kabuwapana ki nana tonopupu. ²Mama-nuga

God e yonai ade Iyesu Keriso e mibai badidi matarapupu apunu Diyoni empupu bo wainapupu ki kuduba ka e oka yau pokaiya nu kabuwanibu. ³Iyapana nima oka yau iyabapiyau ki ka e mibi mamamai tondono ade iyapana gwedewau aita ewa wena-wagana yonai yau wainapiyamu ade oka yau wagau ki makeya makeya kwaetagamau ragidai ki mu mete kina ka mibi mamamai idiwono. Mibai, mara siyarai waunitau baiyagisi da yau kuduba wenayagisi.

Apunu Diyoni parauwena

⁴⁻⁵Apunu Diyoni e Iyesu sumaiyamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai natere ida daikere kewowena daikere apeya (7) tawana Aisiya rabineya idiwa ki mu paramaga yau tonopupu, wagubu ke:

Kaiwa kaiwa; Naiya kerareya tondawa, karako tondau, ade ewa baiyagisi Apunai Mamanuga God e karako wi parauniyau. Ade keyai ida daikere kewowena daikere apeya kema kawareya tondau Apunai e yabareya ubumu ki mu mete kina wi parau-niyamu. Ade yona mibai eba kamadubu ko yona supasupai mena kabuwaniyau apunai Iyesu Keriso ki e mete kina wi parauniyau. E powena ko yabiri ade kipu ubupu popotagubu ragidai ade iyatagamana kimana ubumana ki nana mu yawatamaga mebu. E ka waira yau kawakawai ragidai kuduba mu Kaiwawo-maga kawaya. Wi paerega ki denai bita wibo wadamana ko ki e rikapupu deni mena wi wadinibu bagi. Mu karako wi waitanimoto da wi nuwabagi rabineya mibi mamamai idiwoi.

Iyesu e nuwaiya po nuyo ki pokere nu biginuga umanibu dokodoko ki e darai pokaiya deni mena rikapupu, ⁶manako winenibu da nu e kasiyarai pokaiya ubumana e Mamai God bameya dobopiyamu upi ki nu mete kwaiwaga-mana ki nana. Karako ade ewa ka Iyesu Keriso e kasiyarai eba kewoyagisi ki pokere nu e si maramara esida mena tepapomu idiwomu. Ki mibai.

⁷Empumuri, e oroguma kawareya kawarau. Tawana tawana kuduba ka iyapana e empomoto ade e ugwadumpu po ragidai ki mu mete kina e matarau empomoto. Iyapana kuduba, madega kauwagau madega posiwagau mu ka e pokaiya apena meyomoto yadi kimoto. Ena, ki makeya makeya inako wena-yagisi. Ki mibai.

⁸Kasiyarai Kawaya Esida Apunai nu Kawainuga God e wagau; Nau ka Aropa ade nau ka Omega, nau ka Kerarai ade nau ka Kwaunai. Nau naiya tondekeya, nau karako tondakani, ade nau mara ewa mete bausugana ki apunai.

Apunu Diyoni e Iyesu waro were maba matarau empupu

⁹Nau ka Diyoni, wi sumaga mete ewapuru eyaka mena ki apunai. Nu ka Iyesu e naureya idiwei ade e gari rabineya kaiwana e kasiyarai

pokaiya idiwana ki nawanai nu idiwei. E pokaiya ka nu midi makari mete bananapemei ade giruru maba kobaiya teteigemei ko nu eba kekeraigemei.

Mamanuga God e yonai ade Iyesu e yonai bagi kawaya ki nau dimasugekeya iyapana tadeyekeya umekeya ki pokere mu nau wadisinimupu ruku mosi si ka Pasimosi ki kawareya nau tamusini-mupu. ¹⁰Pura Kawaiya, nu Kaiwawo-nuga e marai ki makeya ka Mamanuga God e Keyai nau kawarinya minibu siwa yabirisinibu manako nau bonana ragiragi kawaya mosi bawiwi maba nau taganeya wagubu wainapuwani. ¹¹Bonana ki wagubu ke; ‘Kau gwede empiyei ki kuduba kau okapi suma sumatagamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai natere ida daikere kewowena daikere apeya (7) yau mu bamamugu tonopi. Natere ki mu simaga ka; Epeso yo Simona yo Pogamamu yo Tayataira yo Sodisi yo Piraderopiya yo Raodikeya.’

¹²Nau bonana wagubu ki empana ki nana wirasugubuwani nau taganeya yabu tapuwani manako nau duna uburau watai ida daikere kewowena daikere apeya (7) bowa yamayamai pokaiya yamanatampu ki ika ubumawa emitapuwani. ¹³Ko duna uburau watai ki mu paunamugu ka nau gwede mosi kiyabui iyapana kaina maba ika mete uburawa empuwani. E midi tatamai ka rowarowa kawaya kerareya bauwena ki nau empuwani, ade e naureya maira maba bowa yamayamai pokaiya yamanamupu umapu ki nau mete empuwani. ¹⁴E debai kumai ka poe kawaya oroguma bo midiwari weyaku ki maba. E yabui sinini ka mata nonarai maba warapiyawa, ¹⁵ade e kerarai ka mete tanai kawaya bowa wawinebowa yamayamai ki maba. E bonanai ka awana tapara sikipiyau ki mumugarai maba wainapuwani. ¹⁶E idai garu deneya ka e supama ida daikere kewo-wena daikere apeya (7) e idaiya te-piyawa empuwani ade kereba maba uwarai daikere daikere ki e umuneya bauwena ki nau mete empuwani. E kiyabui sinini ka tanai kawaya madega paunau yabunuga poporapiyau ki maba.

¹⁷Nau apunu ki empuwani ka nau e kerareya gwairisugubuwani iyapana popai maba ukwapuwani. Ko e idai garu nau kawarinya tapu manako sidibu, wagubu ke; ‘Kau kudu eba wainapiyowa. Nau ka Kerarai ade nau ka Kwaunai. ¹⁸Nau ka maramara tondakani apunai. Nau posugubuwani ko kau wainapi; Nau ade iyasugubuwani kipuwani ubupuwani karako maramara tondoni kaniyoni. Iyapana popotagisi bo eba popotagisi bo ade popai ragidai mu watamaga ki gudui nau kwaipana bo bodapana ki kasiyarai kuduba nau wadubuwani. ¹⁹Ki pokere kau karako badidi empiyei ade gwede ewa wena-wagana ki mete empiyei ki kuduba kau okapi. ²⁰Kau supama ida daikere kewowena daikere apeya (7) nau idani garu rabineya emitamiyei ade duna uburau watai ida daikere kewowena daikere apeya (7) bowa yamayamai pokaiya

yamanatampu ki mete emi-tamiyei ki ka gwede mosi wekewekei ko ki mibai nau karako kau nidiyakani yau kena; Supama ida daikere kewowena daikere apeya (7) emitamiyei ki ka nau sumasiniyamu ragidai natere ida daikere kewowena daikere apeya (7) rabineya Mamanuga God nene dibipiyamu idiwu ki mu aneyamuguma. Ade duna uburau watai ida daikere kewowena daikere apeya (7) emitamiyei ki ka nau suma-siniyamu ragidai natere ida daikere kewowena daikere apeya (7) rabineya Mamanuga God nene dibipiyamu idiwu ki mu muga.'

Natere Epeso ragidai mu okamaga

2 ¹'Nau sumasiniyamu ragidai natere Epeso rabineya Mamanuga God nene dibipiyamu idiwu ki mu aneya-maga bameya kau yona yau okapi tonopi;

Yona yau ka supama ida daikere kewowena daikere apeya (7) nau idani garu deneya tepakani ade duna uburau watai ida daikere kewowena daikere apeya (7) bowa yamayamai pokaiya yamanamupu ki mu paunamugu umakani apunai nau yonani. ²Wi badidi kwaiwagamawa idiwa ki kuduba nau kataisugubuwani. Wi nau nene bita kawarapamawa muya nunumawa ade kwarisigubu giruru maba kobaiya teteigamawa ki nau mete wi emini-buwani kewowena. Berokoi kwae-tagamu ragidai mu diriwamaga ki wi eba kwaiwagamawa ade iyapana dai bautagubu tagubu da mu ka nau tonotapuwani ragidai ki ka wi diriwa-diriwa eba kwaigubu ko wi iyapana ki naigida mena emitampu wetawetara were kataitampu da mu ka bera ragidai. ³Wi nau pokanere bita makari banana-mupu ko wi notaga eba kauwena ade nau eba kamadisinimupu.

⁴Ki kuduba ka baganai, ko yau mena ka eba baganai; Wi wauneya nau suma-sinimupu makeya ki ka wi kawaya daganani nau nota kwarikwarisisini-mawa ko karako ka wi nuwaga notaga nau bamaneya ki maraiyawena. ⁵Wainapumuri, wi naiya sumaga ragi-ragi kawaya nau sumasinimawa ko karako ka wi gwemupu wi sumaga nusuruwena. Ki pokere wi paerega ki tagararapumuri wi notaga wirayagisi manako wi wauneya nau sumasinimawa badidi maba kwaiwagamawa idiwa ki maba wi karako inako mete kwaiwogoi idiwoi. Ko wi paerega ki eba kamadumuri ki ka nau wi bamagau bausugani manako wi dunaga uburau watai ki nau koritapani yadani kayasugani. ⁶Ko gwede supasupai mosi wi kwaiwagamawa ka yau kena; Nikoraita ragidai badidi kwaetagamu ki berai wi keipiyamu. Nau mete kina inako kwaesugakani.

⁷Wi wenaguga mete kina ki ka wi Mamanuga God e Keyai e sumapiyamu ragidai e nene dibipiyamu idiwu ki mu bamamugu badidi wagau ki wi wainapu-muri. Wi gwedewau berokoi raurumupu ki ka aita ewa nau suwagani manako ki pokaiya ka wi kaiwuri Mamanuga God e Kokorai rabineya Iya Ripai ki madai bagi kawaya ki kupoi idiwoi.'

Natere Simona ragidai mu okamaga

⁸‘Nau sumasiniyamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai natere Simona rabineya idiwu ki mu aneya-maga bameya kau yona yau okapi tonopi;

Yona yau ka nau kunuma waira kerareya tondekeya ade mara kwauneya tondoni apunai nau yonani. Yau ka nau posugubuwanu ko ade iyasugubuwanu kipuwani ubupuwanu apunai nau yonani; ⁹Nau kataineya da wi berokoi banana-mupu ade nuwaboyaigubu. Waira yau iyai pokaiya ka wi imagei ragidai ko nau pokanere ka iya mibai wi bamagau posiwena siwagapupu. Iyapana dai bautagubu tagubu da mu ka Diyu ragidai ko mu beratagubu mibai mu ka Berokoi Apunai Seitani e iyapanaiyoma. Mu bautagubu wi girinimu yona beroko-beroko wi bamagau tagubu, ko ki nau kataineya. ¹⁰Wainapumuri, nuwaboya makari marai wi bamagau bauwagana kwaewagau ko wi kudu eba wainapiyoi. Berokoi Apunai Seitani uburoto wi sumaga ragiragi kawayu bo pa mena ki empana kwaeyagisi manako iyapana dai baitagisi wi tenimoto diburanimoto manako wi mara ida esida mena dibura rabineya ukwapumuri midu makari bananapumuri. Wi ragiragi kawayu nau nene ubumoi ko eba nau kamadisiniyoi. Mu ubumoto wi namunimoto ki ka wi nau nene ragiragi kawayu ubumawa ki denai ka nau iya maramara idiwana kaiwana ki puyoi wi negeyani.

¹¹Wi wenaguga mete kina ki ka wi Mamanuga God e Keyai e sumapiyamu ragidai e nene dibipiyamu idiwu ki mu bamamugu badidi wagau ki wainapu-muri. Wi gwedewau berokoi ki rauru-mupu ki ka wi kwakwarepuga poyagisi ko wi keyaiga ka eba poyagisi. Po ewa baiyagisi ki eba wi giriniyoto.’

Natere Pogamamu ragidai mu okamaga

¹²‘Nau sumasiniyamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai natere Pogamamu rabineya idiwu ki mu aneyamaga bameya kau yona yau okapi tonopi;

Yona yau ka kereba uwarai daikere daikere wadakani apunai nau yonani; ¹³Wi idiwu watagau ka Berokoi Apunai Seitani mete ika tawawena tondau e kasiyarai ika mete kina uburau. Bitu yo midu makari ade nuwaboya wi bamagau bauwena ki ka wi nau eba kamadisini-mupu. Ade mu ubumupu wi waretaga nau nene ragiragi kawayu uburawa nau sisiyani wagawa apunai Antopasi nau pokanere ika Seitani tondau tawaneya minimupu poyo ki ka wi sumaga nau bamaneya ki mete eba kauwena.

¹⁴Ki kuduba ka baganai ko yau mena ka eba baganai; Nau sumasiniyamu ragidai wi paunagau ka wi dai oragai apunai Baramu e umunui

wadamu. Oragai apunai Baramu e ka takari kawayu ubupu apunu Bereki uburana tawana Isiraeru ragidai mu kerapumugu wadana da mu bigi kwae-tagamana ki nana ki yawatai e kabuwa-pupu. Mu daisusu yo momorapa ade dai mete kina mu bamamugu yadau umamawa ki bani kupamana ade ridi yo apunu taku maba igida yauda asusu kwaetagamana ki yawatai e mu mete kabuwatapu. ¹⁵Ko ki maba ka iyapana dai wi paunagau karako ubumpu Nikoraita ragidai mu kabuwamaga wadumpu doko kwaetagamu. ¹⁶Ki pokere wi paerega kawayu ki wi karako kamadumuri wi notaga wirayagisi. Ko wi paerega ki eba kamadumuri ki ka nau niya waunitau ika bausugani manako nau kerebani uwarai daikere daikere nau umununeya bauwena tondau ki pokaiya ka nau uburani iyapana ki mete kandamu.

¹⁷Wi wenaguga mete kina ki ka wi Mamanuga God e Keyai e sumapiyamu ragidai e nene dibipiyamu idiwu ki mu bamamugu badidi wagau ki wainapu-muri. Wi gwedewau berokoi ki rauru-mupu ragidai ki wi nene ka nau kunuma bani 'mana' karako wekewena ki dai wi negeyani. Ki makeya ka nau bowa poe naureya si waunai mosi okapuwani ki wi eyaka eyaka mete negeyani. Bowa ki wadau apunai bo ridai e mena si waunai ki kataiyagisi.

Natere Tayataira ragidai mu okamaga

¹⁸'Nau sumasiniyamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai natere Tayataira rabineya idiwu mu aneya-maga e bameya kau yona yau okapi tonopi;

Yona yau ka Mamanuga God e eya Gubagai nau yabuni sinini mata nonarai maba warapiyau ade nau kerarani mete tanai kawayu bowa wawinebowa maba yamayamapiyau ki nau yonani; ¹⁹Wi badidi maba idiwu ki nau kataineya. Nota kwarikwarisi ki notai wi bamagau tondau ki nau kataineya. Wi ragiragi kawayu ubumu nau eba kamadisiniyamu ki nau kataineya. Wi waita kasiwara kwaiwagamu ki nau kataineya. Ade wi giruru maba kobaiya teteiwagamu wi sumaga eba kaupiyamu ki nau mete kataineya. Wi wauneya nau sumasini-mawa makeya ka wi maraitau inako kwaigamawa ko karako ka wi kawayu daganani kwaiwagamu.

²⁰Ki kuduba ka baganai ko yau mena ka eba baganai; Ridi Diyesaboro e wi eba baiyonomupu ko ridi ki e kabuwai wi wadumupu doko. E wagau da e ka nau bonanani wainapiyau wagau ki ridai, ko ki pa mena. E nau iyapananiyoma beratamiyau ade mu kerapumugu wadau da mu daisusu yo momorapa ade dai mete kina bama-mugu yadau umamu ki bani mu kupamana ade ridi yo apunu taku maba igida yauda asusu iwana ki kabuwai e mu mete kabuwatamiyau. ²¹Nau naiya mena ridi ki uburana midimama berai ki kamadana e notai wirawagana ki nana sibuwani ko e berai ki eba kamadana wainapiyau. ²²Ki pokere nau sigira e kweyani

manako e kebari kawareya ka e mete ewapuru rauru kawakawara kasiwaratagamu ragidai bita yo makari kawaya daganani bananapomoto. Ko mu ridi ki mete berokoi kwaetagamu ki berai kamadini ki ka nau kowaga ki mu eba tageyani. ²³Nau ridi ki e munu-iyoma namutamani manako nau sumasiniyamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai tawana tawana idiwu ki pokaiya kataitagisi da nau ka iyapana kuduba wi nuwaga notaga empakani wainapakani ki apunai. Wi eyaka eyaka badidi kwaigubu ki denai nau makeya makeya wi negeyani.

²⁴Ko wi natere Tayataira rabineya idiwu ragidai dai ki ka ridi berokoi ki e kabuwai wi eba wadumupu ade nota ki mu tagamu da ki ka 'Berokoi Apunai Seitani e notai wekewekwei' ki wi mete eba kataigubu. Nau nidiyani wainapu-muri; Nau wi gwede mosi kwaiwaga-mana ki nene eba suwagani, ²⁵ko wi wauneya ragiragi kawaya nau sumasini-mawa kebomawa ki mena wi wadumuri doko nau sumasiniyoi yamoi da nau bausugani makeya.

²⁶⁻²⁸Wi gwedewau berokoi rauru-piyamu ade nau nuwaneya badidi ki kuduba wi kwaiwogoi yamoi da wi mara siyareya baiwagi makeya ki ka nau Mamai kasiyara tegebu ki kasiyarai nau wi mete negeyani manako wi kasiyara ki pokaiya waira kuduba madega kauwagau madega posiwagau mu kawakawaimuguma ubumoi. Iyapana kurari mininiyamu sukwana tapi tapi ebo ebo wenapiyau ki maba ka wi nau kasiyarani kepata maba wi idagau wadumuri manako berokoi kwaetagamu ragidai ki inako musuta-muri. Mara ki makeya ka nau mara supamai wi mete negeyani.

²⁹Wi wenaguga mete kina ki ka wi Mamanuga God e Keyai e sumapiyamu ragidai e nene dibipiyamu idiwu mu bamamugu badidi wagau ki wi wainapumuri.'

Natere Sodisi ragidai mu okamaga

3 ¹'Nau sumasiniyamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai natere Sodisi rabineya idiwu mu aneyamaga bameya kau yona yau okapi tonopi;

Yona yau ka Mamanuga God e Keyai ida daikere kewowena daikere apeya (7) ade supama ida daikere kewowena daikere apeya (7) ki tepupu e bameya idiwu apunai ki e yonai; Wi badidi kwaiwagamu ade badidi maba idiwu ki kuduba nau kataineya. Iyapana wi sisiyaga tagamu da wi ka iyaiya, ko nau suwagakani; Wi ka popai. ²Ki pokere nainiwagi kimuri ubumuri wi kasiyaraga maraitau uburau ki kasiyara ade kwe-muri kwaenda deni mena poyagisi. Nau Mamai God e yabuiya ka wi badidi kwaiwagamawa ki naigida mena eba supasupawena. ³Ki pokere wi wauneya nau sumasinimupu makeya badidi wainamupu bo wadumupu doko ki wi notaga eba gogayagisi ko karako mete notapiyoi

makeya makeya kwaiwogoi ade wi notaga wirapumuri. Ko wi yabuga eba papumuri ade wi eba kimuri ubumuri ki ka nau kuwa apunai maba bausugani wi naininiyani, ko nau bausugana madegai ki wi eba kataigau.

⁴Ko wi natere Sodisi ragidai eba ropani ka supasupai mena idiwu. Wi midiga tatamai ka eba bigibigiwena ade wi bagi supasupai badidi maba idiwana ki wi makeya makeya idiwu ki pokere wi midit tatamai poe ki umamuri manako nau mete kaigamu. ⁵Iyapana gwedewau berokoi raurupiyamu ki mu mete kina ubumoto midit tatamai poe ki umomoto manako mu simaga Iya Bukai rabineya ki nau eba surupani. Nau Mamai e aneyaiyoma mete kina mu yabaramugu ka nau uburani suwagani da iyapana ki mu ka nau nene.

⁶Wi wenaguga mete kina ki ka Mamanuga God e Keyai e sumapiyamu ragidai e nene dibipiyamu idiwu mu bamamugu badidi wagau ki wi wainapumuri.'

Natere Piroderopiya ragidai mu okamaga

⁷'Nau sumasiniyamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai natere Piroderopiya rabineya idiwu mu aneya-maga bameya kau yona yau okapi tonopi;

Yona yau ka apunu Tanai Bagi Kawayade Yona Mibai Wagau Apunai e yonai; Oragai apunai Dewida e kasiyarai nau wadubuwani kewowena. Nau gudu mo kwaipani ki ka nima mosi eba baiyagisi gudu ki umuroto. Ade nau gudu mo umarani ki ka nima mosi eba baiyagisi gudu ki kwaipoto. Pa mena. ⁸Wi badidi kwaiwagamu ade badidi maba idiwu ki nau kataineya. Wi ka eba iyapana mamatarai ko nau yonani ki wi wadumupu doko ade wi nau eba tagararasinimupu ki pokere wi yabaragau ka nau gudu mo kwaipuwani ko nima mosi eba baiyagisi gudu ki umuroto. ⁹Wainapumuri, iyapana dai ki Berokoi Apunai Seitani e mete dibi-mupu idiwu ragidai ki mu tagamu da mu ka Diyu ragidai. Ko ki pa mena, mu ka bera ragidai. Nau suwagani manako mu wi bamagau baitagisi mu ramata-maga kawareya wi yabaragau kwarisi-tagisi manako mu kuduba kataitagisi da wi ka mibai nau nota kwarikwarisi-niyakani ragidai. ¹⁰Nau nidibuwani ki wi makeya makeya kwaigubu kwarisigubu giruru maba kobaiya teteigubu ki pokere iyapana waira kuduba madega kauwagau madega posiwagau mu sumatagamu bo pa mena ki mibai matarapana marai baiyagisi ki ka nau wi toginiyani da bita marai ki wi bamagau eba baiyagisi. ¹¹Nau waunitau ade wirasugani bau-sugani ki pokere wi sumaga wadumuri doko kwaenda iyapana mosi baiyagisi wi sumaga puyoi ki taoronyoto.

¹²Iyapana nima berokoi ki rauru-pupu ki ka nau Mamai Tawai ki bebedai maba e kaupani manako e maramara e wateya mena ragiragi kawayade uburono ko eba puwayagisi. Bebeda ki naureya ka nau Mamai

God e si okapani ade nau Mamai God e naterei ki si mete okapani. Natere ki ka Diyerusaremu waunai ki nau Mamai God tonopoto kunuma were kaworoto. Bebeda ki kawareya ka nau niya sini waunai ika mete okapani.

¹³Wi wenaguga mete kina ki ka wi Mamanuga God e Keyai e sumapiyamu ragidai e nene dibipiyamu idiwu mu bamamugu badidi wagau ki wi wainapumuri.'

Natere Raodikeya ragidai mu okamaga

¹⁴'Nau sumasiniyamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai natere Raodikeya rabineya idiwu mu aneya-maga bameya kau yona yau okapi tonopi;

Mamanuga God e gwaiyaba kuduba wagubu ki mibai nau pokanere matara-wena ade gwedegwede kuduba e umuneya wenawena ki kerarai apunai ka nau. E badidi wagau ki mo nau eba kamadakani ko makeya makeya mena suwagakani. Nau yonani ka yau kena; ¹⁵Wi badidi kwaigubu ade badidi maba idiwu ki nau kataineya. Wi ka eba nusurai ade wi ka eba muyai. Wi muyai idimpibena ki ka baganai ade wi nusuru idimpibena ki mete baganai, ¹⁶ko wi ka paunau ki pokere nau eminiyakani ki ka nau umununi iwaiwawagau ki pokere nau wi kwiyaniyana maba wainapakani. ¹⁷Wi iwagamu ke; 'Nu gwede mo nene eba wainapemei. Nu ka baganai, gwede-gwede kuduba nu bamanugu uburau'. Wi inako iwagamu, ko wi eba kataigau da wi ka nuwasiyasiya nene kwaiwa-gamu ragidai. Wi gwedegwedega pa mena, wi niga ka matarau, ade wi yabuga kenekenei idiwu. ¹⁸Wi badidi kwaiwagamana ki nau karako wi kabuwaniyani wainapumuri; Wi karako nau bamaneya baiwagi manako bowa yamayamai mata yabeya pasumupu ki nau bamaneya gimarapumuri da wi purapuraiwagi. Ade midi tatamai poe nau bamaneya mete gimarapumuri da wi midimama nene niga matarau iwu ki wi midiga sikwapumuri. Ade yabu muramurai nau bamaneya mete gimarapumuri wi yabuga muramurapu-muri da wi yabuga payagisi tawana ade empumuri.

¹⁹Iyapana gwedewau nau nota kwarikwarisitamakani ki nau mu mete sisibatamakani ade wade supasupa-tamakani ki pokere wi nuwaga notaga eyaka mena nau yonani yau wainapu-muri wadumuri doko manako wi beraga berokoi ki kuduba kamadumuri. ²⁰Wainapumuri, nau wi katamuruga uburakani wi guduga miniyakani. Iyapana nima nau bonanani wainapoto e gudui kwaipoto ki ka nau e tawai rabineya kaniyani e mete kupeigamu ade e nau mete kupeigamu.

²¹Berokoi kuduba ki nau rauru-puwani kewowena ki pokere nau Mamai e tondau wateya ki ka nau mete kina e madaneya ika tondakani. Ki maba, iyapana gwedewau berokoi ki raurumupu ki ka nau mu tadeyani da nau tondakani wateya ki mu mete ika idiwono.

²²Wi wenaguga mete kina ki ka wi Mamanuga God e Keyai e sumapiyamu ragidai e nene dibipiyamu idiwu mu bamamugu badidi wagau ki wi wainapumuri.’ Iyesu apunu Diyoni inako sibu.

Usi kunumau Mamanuga God e si tepapamawa

4 ¹Ki eweya ka nau pairasugubuwani kunuma gudui mosi wakawena ki usi waro were maba empuwani manako bonana ki nau naiya bawiwi maba wagubu wainapuwani ki ade wagubu wainapuwani. Bonana ki nau sidibu, wagubu ke; ‘Kau yewe umuni da ewa badidi wenayagisi ki nau kau kabuwa-niyani.’ ²Ki makeya ka Mamanuga God e Keyai garugaru mena bauwena nau kawarinya minibu siwa yabirisinibu manako nau usi kunumau kema bagi kawayu mosi empuwani. Kema ki kawareya ka nau iyapana mosi ika tondawa empuwani. ³Apunu ki e kiyabui ka tanai kawayu, bowa bagibagi poe si ‘diyasipa’ ade daragai ‘kaneriyu’ ki maba. E tondawa kemai ka bowa kasikasigai si ‘emera’ ki wari maba e kwagarapupu ki nau empuwani. ⁴Kema ki ka paunau ko e madaneya ka kema ropani kawayu apunai eyaka mena ade ida apeya apeya (24) e kwagaramupu. Kema ropani kawayu ki kawarimugu ka kwayuba debai ragidai apunai eyaka mena ade ida apeya apeya (24) ika idiwa ki mu nau mete emitapuwani. Mu midimaga tatamai poe mena monagatagubu ade mu debamaga tatamai bowa yamayamai pokaiya yamanatampu ki mu debamugu nakamupu. ⁵Kema paunau ki kawareya ka yangwara maba wadawa empuwani ade mumugarai ka gaiya maba wagawa bo ade kwarara puruwagau ki mumu-garai maba wagawa ki nau waina-puwani. Kema ki yabareya ka duna ida daikere kewowena daikere apeya (7) beutampu urawa ika ubumawa. Duna ki ka keyakeyai ko ki mibai ka Mamanuga God e Keyai ida daikere kewowena daikere apeya (7). ⁶Kema ki yabareya ka nau kaburu maba negai kawayu ika tapasisipiyawa ki mete ika empuwani.

Kema paunau ki madanai daikere daikere ka gwede dai iyaiya apeya apeya ika ubumawa emitapuwani. Mu yabu-maga ka yabaramugu ade ewagaragara-mugu. ⁷Gwede dai iyaiya ki mosi e kiyabui ka papa ‘raiyni’ maba, ade mosi e kiyabui ka papa burumakau uratanai ki maba, ade mosi e kiyabui ka iyapana kaina nu kiyabunuga maba, ade siyarai e kiyabui ka midiwari kusuketa iyarau robowagau umau ki maba. ⁸Gwede dai iyaiya apeya apeya ki mu eyaka eyaka ka mu mabumuguma ida daikere kewowena daikere eyaka mena (6). Mu midimaga kuduba tagamugere ade rabinamugere ka mu yabumaga mena posiwena. Maramara kemora nawaru ka mu umayo yau mena umayotagamawa, tagamawa ke:

‘Nu Kawainuga God Kaiyarai Kawayu Esida Apunai e ka tanai mena, tanai mena, tanai mena.

E naiya tondawa, karako tondau ade ewa mete bauwagana ki apunai.’

⁹Gwede dai iyaiya apeya apeya ubumu kema kawareya maramara tondau kaniyau apunai e si umayo pokaiya inako tepapiyamu, paraupiyamu ade wiwirapiyamu, ¹⁰ki ka kwayuba debai rigidai apunai eyaka mena ade ida apeya apeya (24) kema ki yabareya mu ramatamaga kawareya kwarisitagamu manako mu mete kina maramara tondau kaniyau apunai ki e si esida mena tepapiyamu. Mu debamaga tatamai bowa yamayamai pokaiya yamanatampu ki mu tepiyamu e yabareya nakapiyamu manako tagamu ke;

¹¹ ‘Nu Kaiwawonuga ade nu Mamanuga God, kau ka bagi kawayaya esida,

ki pokere nu kau wiwiranimei ade kau sigi esida mena tepapemei.

Kau kasiyaragi ka kawayaya ki pokere nu kau mete paraunimei.

Gwedegwede kuduba ki kau yamanatapi ade kau kaubo nuwageya ka gwedegwede marai kawai mataratagubu.

Kau ka gwedegwede kuduba iya negeyei ki apunai.’

Mu inako tagamu.

Oka wikumupu ade papa sipi e munai

5 ¹Kema kawareya tondawa apunai e idai garu rabineya ka nau oka wikere wadawa ki waro were maba empuwani. Wiku ki naureya ka oka madanai daikere daikere ade wiku ki naureya ka mu rima ida daikere kewowena daikere apeya (7) ki kawareya umamupu.

²Aneya kasiyarai kawayaya mosi e bonanai ragiragi kawayaya wagubu ki nau mete wainapuwani ade empuwani. E wagubu ke; ‘Nima ka bagi supasupai da e uburoto rima yau koritatamini wiku yau rikapoto?’ ³⁻⁴E manu inako wagubu ko kunumau, wairau, ade waira kobaiya ka wiku ki rikapana rabineya empana iyapanai mo pa mena ki pokere nau yadi kawayaya daganani kipuwni. ⁵Nau yadi kirekeya tondekeya manako kwayuba debai apunai mosi nau bamaneya bauwena sidibu, wagubu ke; ‘Kau yadi kamadi, emani; Oragai apunai Dewida e gidaragai kunu Diyuda mu papamaga ‘raiyni’ ki e ka bagi supasupai. Berokoi kuduba ki e raurupupu kewowena ki pokere e mena ka rima ida daikere kewowena daikere apeya (7) ki koritatamini ade wiku ki rikapoto.’ E inako wagubu.

⁶Ki makeya ka nau kema paunau papa sipi munai mosi ika uburawa empuwani. Gwede dai iyaiya apeya apeya ade kwayuba debai rigidai ki mu ka papa sipi ki kwagaramupu. E kiyabui ka mu e gwe ugwadumpu po maba mibi bidarai ika uburawa. E debai ganai ka ida daikere kewowena daikere apeya (7) ade e yabui ka mete ida daikere kewowena daikere apeya (7). E yabui ki ka keyakeyai ko ki mibai ka Mamanuga God e keyai ida daikere kewowena daikere apeya (7) ki e tonotapu waira kuduba madega kauwagau madega posiwagau ki kayatagubu. ⁷Papa sipi munai ki kanibu apunu kema kawareya tondawa apunai ki e idai garu

rabineya wiku ki wadubu, ⁸ manako ki makeya ka gwede dai iyaiya apeya apeya ade kwayuba debai ragidai apunai eyaka mena ade ida apeya apeya (24) ki mete kina papa sipi munai ki e yabareya kwarisitagubu. Mu eyaka eyaka mu idamugu ka mu ripa tapai maba temupu ade kapa bowa yamayamai pokaiya yamanatapu rabineya gwede mosi aurai bagi kawayu pasumupu gwise yarawa ki mu eyaka eyaka mete temupu. Aurai bagi kawayu ki mibai ka Mamanuga God e eya iyapanaiyoma mu guriguri-maga. ⁹ Mu inako kwaetagubu manako umayo waunai mosi umayotagubu, tagubu ke;

‘Kau ka bagi supasupai kawayu ki pokere kau wiku yau wadi rima kuduba koritatami ki ka baganai.

Kau inako kwaenuwagi ki mibai ka iyapana kau nunimupu poyo manako kau daragi kawapu ki pokaiya ka kau iyapana tawana tawana, kunu kunu, yona yona, midimaga ebo ebo kuduba ki mu bigimaga ki kau surupipi Mama-nuga God e nene mu gimatapai.

¹⁰ Kau mu winetapi da mu Mama-nuga God e kasiyarai pokaiya ubumana e bameya dobopiyamu upi ki kwaetagamana, waira kawareya yabiyabiri ubumana ade Mamanuga God e bigabigai kwaetagamana ki nana.’

Mu inako tagubu.

¹¹ Ki makeya ka nau ade yabu tapuwani manako kema ki, ade gwede dai iyaiya apeya apeya ki, ade kwayuba debai ragidai ki mu kuduba madanimumugu ka nau aneya ropani kawayu eba iyabapamana makai ika bautagubu mu kwagaratampu ubumawa emitapuwani. ¹² Aneya ropani kawayu ki mu bonana-maga ragiragi kawayu umayo yau umayotagamawa, tagamawa ke;

‘Papa Sipi Munai, mu kau nunimupu poyo ko kau ka bagi supasupai ki pokere nu kau paraunimei ade kau sigi tepapemei.

Kasiyara kuduba ka kau bamageya, gwedegwede kuduba ka kau bamageya ade katai kuduba ka kau bamageya, ki pokere nu kau wiwiranimei, kau paraunimei ade kau sigi esida tepapemei.’

¹³ Aneya ropani kawayu ki inako tagubu manako ki eweya ka nau gwedegwede kuduba iyaiya ika kunumau, waira kawareya, waira kobaiya, ade egi rabineya mete kina, gwedegwede kuduba inako madega kauwagau madega posiwagau ki mu umayo yau tagamawa wainapuwani;

‘Kema kawareya tondei apunai ade papa sipi munai, wi kasiyaraga ka kawayu daganani esida.

Nu wi paraunimei, wi wiwiranimei, ade wi siga maramara esida tepapemei.’

¹⁴ Mu kuduba inako tagamawa manako gwede dai iyaiya apeya apeya ki denai tagubu ke; ‘Ki mibai.’ Kwayuba debai ragidai kuduba

kwarisitagubu mu ramatamaga kawareya ubumpu manako mu kema kawareya tondau apunai ade papa sipi munai ki mu taragatampu.

Oka wikumupu ki rimai

6 ¹Ki eweya ka nau papa sipi munai oka wikumupu ki rimai yabiri rikapupu empuwani. E ki kwaewena makeya ka gwede dai iyaiya ki mosi e bonanai ragiragi kawaya gaiya maba wagubu ke; ‘Kau yabi.’

²Nau yabu tapuwani manako nau papa osi poe mosi empuwani. Papa ki kawareya ka apunu mosi e pewa idaiya wadubu tondawa ki nau mete empuwani. Mu apunu ki e kaiwawowagana debai tatamai kwemupu manako e iyapana kuduba raurutamana mu wairamaga wadana ki nana bauwena kayawena empuwani.

³Ki eweya ka nau papa sipi munai oka wikumupu ki rimai ade mosi rikapupu empuwani. E ki kwaewena makeya ka gwede dai iyaiya ki mosi wagubu ke; ‘Kau yabi.’ ⁴Manako nau papa osi ade mosi e kumai daragai ki mete bauwena empuwani. Papa osi ki kawareya ka apunu mosi tondawa. E kasiyara wadubu da e waira kawareya kande ade deni deni minimini popo-tagamana ki kerarai birikapana ki nana. Mu kunumau kereba kawaya mosi e idaiya tamupu ki nau empuwani.

⁵Ki eweya ka nau papa sipi munai oka wikumupu ki rimai ade mosi koritapupu empuwani. E ki kwaewena makeya ka gwede dai iyaiya ki ade mosi wagubu ke; ‘Kau yabi.’ Nau yabu tapuwani manako papa osi pinai mosi ika empuwani. Papa osi ki kawareya ka nau apunu mosi ki gwedegwede ruba-piyamu ki rubai mosi e idaiya wadubu tondawa ki nau mete empuwani. ⁶Ki makeya ka nau gwede dai iyaiya apeya apeya ki mu paunamugu bonana maba mosi wainapuwani. Bonana ki wagubu ke; ‘Iyapana mosi mara eyaka mena bagibagiyagisi ki ka e denai eba kawaya suguna poe kapa eyaka mena ki mena yadini bo suguna madimadi kapa apeya eyaka ki mena tepoto. Ko ripa ‘oripi’ ki otai ade awana daragai ‘waeni’ ki kau eba giripi.’ Bonana ki inako wagubu.

⁷Ki eweya ka nau papa sipi munai oka wikumupu ki rimai ade mosi koritapupu empuwani. E ki kwaewena makeya ka gwede dai iyaiya ki siyarai wagubu ke; ‘Kau yabi.’ ⁸Nau yabu tapuwani manako apunu mosi si ka Po Kerarai Apunai ki papa osi e kumai ku maba kawareya tondubu bauwena ki nau empuwani. Apunu ki e tagaiya ka apunu ade mosi papa osi ki nikareya tondubu. E si ka Po Tawanai Apunai. Iyapana apeya ki kasiyara wadumupu da mu kayatagamana iyapana waira kuduba purutamana damu apeya apeya nakatamana ki nana. Mu kasiyara mete wadumupu da mu yawira pokaiya, wetei pokaiya, sigira berokoi pokaiya ade papa kamarai berokoi ki pokaiya damu ki eyaka mena namutamana gawarara ki nana.

⁹Ki eweya ka nau papa sipi munai oka wikumupu ki rimai ade mosi korita-pupu empuwani. Nau yabu tapuwani manako kunumau kepaKepa kobaiya ka nau iyapana popai dai ki mu keyai-muguma mete ika idiwa emitapuwani. Iyapana ki mu ka naiya Mamanuga God e yonai eba kamadumpu ko tagamawa iwa ki pokere ki gwawai ka iyapana ubumpu mu namutampu. ¹⁰Iyapana ki mu bonanamaga ragiragi kawaya tagubu ke; 'Kaiwawonuga, kau kasiyaragi ka kawaya esida. Kau ka mibai ade kau ka bagi supasupai kawaya ko kau gwede mara uburi nu namunimpu ragidai ki bimbinau kau idagi gurai mu naurimugu ugwadi ragiragi bita tage?' ¹¹Mu inako tagubu manako kunumau ka dai ubu-mupu midi tatamai poe temupu iyapana ki eyaka eyaka tagemupu, tagubu ke; 'Wi watagau yewe aiyataiwogoi. Wi namunimpu ragidai ubumoto wi kowaguma sumaga eyaka mena ragidai wairau idiwu ki dai mete namutamono yamono da Mamanuga God e yagisi da kewowena ki ka e uburoto bimbina ki kwaeyagisi.' Mu inako tagubu.

¹²Ki eweya ka nau papa sipi munai oka wikumupu ki rimai ade mosi korita-pupu empuwani. Ki makeya ka waira nutanuta kawaya eba marai mo bau-wena. Aukwara pinai tatabura kwenu-piyamu ki maba ka madega piniwena empuwani ade siragamu dara maba inako daragawena. ¹³Nusuru kawaya ripa damaya kwisipiyau madai mara-kirakirai gwetagamu ki maba ka supama kunumau wairau gwegwetagubu ki nau mete emitapuwani. ¹⁴Nu kebari ewope-mei ki maba ka kunuma inako ewopupu yapu wekepupu ade kweya yo ruku ebo ebo ki geyageyatagubu sisiwatagubu mu watamaga kamadumpu kayatagubu. ¹⁵Ki makeya ka yewe waira kawareya kawakawai ragidai yo piyara ragidai mu kawakawaimuguma yo purapura ragidai yo iyapana kasikasiyarai yo pakasi ragidai yo bigabiga kwaetagamawa ragidai, iyapana kuduba inako ki mu wakapatagubu ragu weketagubu idiwa ki nau mete emitapuwani. ¹⁶Mu bonana-maga ragiragi kawaya kweya yo bowa tademupu, tagubu ke; 'Wekenimuri da kema kawareya tondau apunai nu eba eminiyoto ade Papa Sipi Munai e nuwai nu bamanugu eba pupuyogono. ¹⁷Mu nuwapupumaga ki marai berokoi kawaya bauwena ki pokere nima mu boda-tamini?' Mu inako tagubu.

Tawana Isiraero ragidai kuduba 144,000

7 ¹Ki eweya ka nau aneya apeya apeya waira kawareya ubumawa emitapuwani. Mosi ka nu yabaranugu buri kiya uburawa, mosi ka nu ewanugu buri kiya uburawa, mosi ka nu idanuga garu deneya buri kiya uburawa, ade mosi ka nu idanuga tenene deneya buri kiya uburawa ki nau waro were maba mu emitapuwani. Aneya ki nusuru mubo denemugu denemugu bauwagawa ki mu mubo bodapamawa ki pokere nusuru waira kawareya eba tarawa, ripa eba geyageyatagamawa, ade

nusuru egi kawareya mete eba garupiyawa ki nau empuwani. ²Ki makeya ka nau aneya mosi madega posiwagau ki deneya bauwena empuwani. E idaiya ka e maramara tondau apunai Mamanuga God e kurikuri ki mete wadubu bau-wena. Aneya apeya apeya ki waira yo ripa yo egi kuduba giritamana kasiyarai wadumupu nawanai ika ubumawa ki mu wenamaga e siyapu manako e bonanai ragiragi kawaya mu tadebu, wagubu ke; ³'Wi nawana ubumoi da nu Mamanuga God e bigabigaiyoma kuduba mu yabaramugu e kurikuri pasitamamu kewoyagisi were ki ka wi waira yo ripa yo egi kuduba ki giritamuri.'

⁴Iyapana gwedewau mu yabaramugu Mamanuga God e kurikuri mu pasitampu ragidai ki damui kuduba kabuwasinibu ka iyapana ropani kawaya eba iyabapa-mana makai kuduba 144,000. Mu ka tawana Isiraero ragidai kunu ebo ebo kuduba ki dai ki.

⁵ Kunu Diyuda rabineya ka 12,000 pasitapu.

Kunu Rubeni rabineya ka 12,000 pasitapu.

Kunu Gata rabineya ka 12,000 pasitapu.

⁶ Kunu Ata rabineya ka 12,000 pasitapu.

Kunu Natari rabineya ka 12,000 pasitapu.

Kunu Manase rabineya ka 12,000 pasitapu.

⁷ Kunu Simiyoni rabineya ka 12,000 pasitapu.

Kunu Riwai rabineya ka 12,000 pasitapu.

Kunu Isikari rabineya ka 12,000 pasitapu.

⁸ Kunu Teburoni rabineya ka 12,000 pasitapu.

Kunu Diyosepa rabineya ka 12,000 pasitapu.

Ade kunu Bendimani rabineya ka 12,000 pasitapu.

Aneya ki Mamanuga God e kurikuri pokaiya iyapana inako pasitapu.

Mamanuga God e iyapanaiyoma ropani kawaya

⁹Ki eweya ka nau ade yabu tapuwani manako iyapana damu kawaya eba iyabapamana makai ade mosi ika ubumawa emitapuwani. Mu ka waira kuduba madega kauwagau madega posiwagau mu kwakwarepumaga ebo ebo, mu kunumaga ebo ebo, mu waira-maga ebo ebo, mu yonamaga ebo ebo, mu tawana tawana kuduba ki deneya bautagubu. Mu kunuma kemai ki ade Papa Sipi Munai ki mu yabaramugu ubumawa midi tatamai poe monaga-tagubu ade mu idamugu ka mu notowiya kwarai temupu, ¹⁰manako mu bonana-maga ragiragi kawaya tagubu ke;

'Mamanuga God kema kawareya tondau apunai ade Papa Sipi e Munai ki mu mena nu iya negeni.'

¹¹Mu inako tagamawa makeya ka aneya kuduba kema ki kwagaramupu ubumawa yo kwayuba debai ragidai yo anu dai iyaiya apeya apeya ki mete kina kuduba kema ki yabareya gwairitagubu nikapu mempu manako mu Mamanuga God taragamupu, ¹²tagubu ke;

‘Ki mibai. Mamanuga God, nu kau paraunimei ade kau sigi esida tepapemei. Kau ka tanai bagi kawayaya ki apunai.

Katai yo kasiyara kuduba ka kau bamageya ki pokere nu kau paraunimei, kau wiwiranimei, ade kau sigi maramara esida mena tepapemei. Ki mibai.’

¹³Mu inako tagubu manako ki eweya ka kwayuba debai apunai ki mosi nau manusinibu, wagubu ke; ‘Iyapana midi tatamai poe utatagubu ki kau wainapiyei da mu ka gwedewau? Ade kau waina-piyei da mu ka tawana bani were bautagubu?’

¹⁴E inako wagubu manako nau denai e sibuwani, suwagubuwani ke; ‘Bada, ki nau eba kataineya ko kau kataigeiya.’

Ko e ade sidibu, wagubu ke; ‘Waira kawareya ka Mamanuga God iyapana kuduba bita kawayaya tagebu ko iyapana karako emitamiyei mu ka giruru maba ki kobaiya tetetagubu yaudere bau-tagubu manako mu midimaga tatamai Papa Sipi Munai e darai pokaiya siruwamupu da taniwena ki ragidai. ¹⁵Mu bigimaga inako siruwamupu ki pokere mu maramara Mamanuga God e tawai rabineya e kemai ki yabareya ubumono kemora nawaru e upi kwae-togomono, e si esida mena tepapomono, manako kema kawareya tondau apunai ki e mu gwanawatamono tondono. ¹⁶Karako ade ewa ka wetei mo mu eba metamini, mu awana gobamaga eba yagisi ade madega muyai bo gwede muyai kawayaya mu eba uratamini, ¹⁷mibai ka Papa Sipi Munai kema kawareya paunau tondau ki e uburoto mu kwayubatamini manako waratamini awana yabai maramara usirapiyau ki kabuwatamini. Mu yabumaga iwai bauwena ki kuduba ka Mamanuga God surupoto kewoyagisi.’ E inako sidibu.

Oka wikumupu ki rimai siyarai

8 ¹Papa Sipi Munai oka wikumupu ki rimai siyarai koritapupu kewowena ka kunumau daumoro ukwapu nawaru dumai tarau yarau da nawaru puru-wagau ki rowarowai maba. ²Ki eweya ka mu dai ki bawiwi ida daikere kewo-wena daikere apeya (7) ki temupu bautagubu aneya ida daikere kewowena daikere apeya (7) Mamanuga God e yabareya ubumawa ki eyaka eyaka mu tagemupu.

³⁻⁴Aneya ade mosi bauwena kunuma kepakepai ki yabareya ubupu. E idaiya ka kapa mosi bowa yamayamai pokaiya yamanamupu ki rabineya gwede mosi aurai bagi kawayaya urawa gwisi yarawa ki nau empuwani. Aurai ki ka Mamanuga God e iyapanaiyoma kuduba mu guri-gurimaga. Aneya ki kanibu kepakepa bowa yamayamai pokaiya yamanamupu ki yabareya ubupu manako kepakepa ki kawareya kapa ki Mamanuga God nene puyo tapu. Gwede aurai bagi kawayaya mosi kwemupu ki e mete wadubu puyo ika tapu manako gwede aurai bagi kawayaya ki ade

Mamanuga God e iyapanaiyoma mu gurigurimaga ki, mu aurimaga ka aneya ki e idaiya gwise maba Mamanuga God bameya yarawa empuwani. ⁵Gwise ki yapu kewowena ka aneya ki mata komai yabai dai kepakepa kawareya tepupu kapa ki rabineya nunupu manako e kapa ki wadubu kwenupupu wairau kawapu. E kapa ki kwenupupu makeya ka yangwara wadubu gaiya mumugarai mete wagubu ade kwarara puruwagau mumugarai maba wagubu ki nau mete wainapuwani. Waira nutanuta mete bauwena ki nau empuwani.

Bawiwi wagubu

⁶Ki makeya ka aneya ida daikere kewowena daikere apeya (7) bawiwi okukunatagubu ki siyamana ki nana ubumawa.

⁷Aneya yabiri ki e ubupu bawiwi siyapu wainapuwani. E siyanawa makeya ka nawaya aniyata kawaya kawapu manako nusuru yo mata nonarai yo dara mete kina inako dibipupu wairau kawapu. Waira purupupu damu apeya eyaka ki damui mosi ka mata ki urabu kwarisi. Ripa purupupu damu apeya eyaka ki damui mosi ka mete urabu kwarisi. Ade gwaba kasiga ki mete urabu gawarara.

⁸Ki makeya ka aneya mosi ubupu bawiwi siyapu wainapuwani. E siyanawa makeya ka gwede kawaya mosi kweya maba beuwena ki mu kwenumupu egi supu ki nau empuwani. Kweya maba ki egi surawa makeya ka egi purupupu damu apeya eyaka ki damui eyaka mena ka wirawena dara wenawena, ⁹manako egi raubiyoi damu apeya eyaka purupupu ki damui eyaka mena ka popotagubu gawarara ade waka maimerei kawakawai ki purupupu damu apeya eyaka nakapupu ki damui eyaka mena ka giriwena ki nau mete empuwani.

¹⁰⁻¹¹Ki eweya ka aneya ade mosi ubupu e bawiwi siyapu wainapuwani. E siyanawa makeya ka kunumau supama kawaya mosi si ka Makimaki duna maba urawa ki kauwena kawapu manako awana kuduba purupupu damu apeya eyaka ki damui mo rabineya supu empuwani. Awana rabineya supu makeya ka awana ki yabai mete giri-wena pasuwena ki pokere iyapana ropani kawaya awana ki kubamupu ki ka mu kuduba popotagubu gawarara.

¹²Ki eweya ka aneya ade mosi ubupu e bawiwi siyapu wainapuwani. E siya-nawa makeya ka madega yo siragamu yo supama kuduba purupupu damu apeya eyaka ki ka madega damui eyaka mena ki berokowena, siragamu damui eyaka mena ki berokowena ade supama damui eyaka mena ki mete berokowena. Nawarau ka madega napusi apeya apeya ki rabineya ka madega eba tapapupu ade kemorau ka siragamu yo supama madega napusi apeya apeya rabineya ki mete eba tanitagubu.

¹³Ki makeya ka nau yabu tapuwani manako midiwari kusuketa usi kunuma bogaboga ika robowagawa e bonanai ragiragi kawaya wagawa

ki nau empuwani wainapuwani. E wagawa ke; ‘Akae, akae, akae, waira kawareya idiwu ragidai ki mu nene ka nau yona yau suwagakani; Siyarai aneya apeya eyaka mu bawiwimuguma siyomono ki ka bita kaway a eba marai iyapana kawarimugu suroto.’ E inako wagubu.

9 ¹Ki makeya ka aneya ki mosi ubupu e bawiwi siyapu ki nau wainapuwani. E siyanawa makeya ka nau supama mosi kunumau kauwena wairau kawapu ki mete empuwani. Uruba nigidai pa mena ki rabineya mu keyai berokoi bodatampu idiwa ki gudui kwaipana kasiparai ka supama ki wadubu kawapu.

²E gudu ki kwaipupu makeya ka gwisi pinai kaway a mugu pasumu ki gwisi maba uruba ki rabineya posiwena iyarau yapu madega yabui wadubu. ³Gwisi ki rabineya ka borepa maba ropani kaway a eba biga-bigai positagubu waira yau kawareya kawamupu. Mu kasiyara wadumupu ka reuwa meniyau ki makarai maba. ⁴Ko aneya ubumpu borepa maba ki tade-mupu, tagubu ke; ‘Wi gwaba bo ripa bo gwedegwede kuduba inako ki eba giritamuri ko iyapana gwedewau mu yabaramugu Mamanuga God e kurikuri eba pasitampu ki mu mena wi girita-muri.’ ⁵Borepa maba ki mu eba iyapana namutamana ki kasiyarai wadumupu ko mu siragamu ida daikere mena ki rabineya maramara kemora nawaru iyapana makari mena tagemana ki nana ki kasiyarai wadumupu. Makari ki makarai ka reuwa meniyau ki makari maba, ⁶ki pokere mara ki makeya ka iyapana makari kudeya popotagamana yawatai kwaenepomono ko mu eba bananapomoto.

⁷Borepa maba ki mu ka papa osi yawira nene monagatamiyamu ubumu ki maba emitapuwani. Mu debamugu ka mu deba tatamai bowa yamayamai pokaiya yamanatampu ki maba naka-mupu. Mu kiyabumaga ka iyapana kaina nu kiyabunuga maba, ⁸ade mu debamaga kumai ka ridi debamaga kumai rorowa kawakaway a ki maba. Mu uwarimaga ka papa ‘raiyoni’ e uwarai maba. ⁹Mu nodamaga tatamai umamupu ka ragiragi kaway a kirama maba ade mu mabumaga mumugarai ka papa osi ropani kaway a yawira anai nimaga kareya tainitamiyamu garu-piyamu ki mumugarai maba. ¹⁰Mu yawarimaga ade mu dowamaga ka gwedeyapuni gimpuru ki maba. Mu yawarimaga ki pokaiya ka mu siragamu ida daikere mena ki rabineya iyapana makari tagemana ki kasiyarai wadumupu. ¹¹Borepa maba ki mu kawai-maga ka aneya mosi uruba nigidai pa mena ki yabiyabiri uburau. E si yona Iburu were ka Abadoni ade yona Guriki were ka e si Aporiyoni, ko e si ki mibai ka ‘Giri Pasu ki Apunai’.

¹²Nuwaboya makari marai apeya eyaka ki mo kewowena yau kena ko apeya uburau.

¹³Ki eweya ka aneya ade mosi ubupu e bawiwi siyapu. E siyanawa makeya ka nau bonana mosi kunumau wainapuwani. Bonana ki ka kepakepa bowa yamayamai pokaiya yamanamupu Mamanuga God e

yabareya uburau ki ganai apeya apeya mu pokamugu bauwena. ¹⁴Bonana ki bawiwi siyanawa aneyai ki sibu, wagubu ke; 'Kau aneya apeya apeya awana kawaya Euperatasi papateya umatampu dokodoko idiwu ki rikatami da mu baitagisi kayatagisi.'

¹⁵E rikatapu makeya ka aneya apeya apeya ki bautagubu kayatagubu. Mama-nuga God e ebo kwamura bo siragamu bo mara bo madega winepupu tapu da mu kayatagamana iyapana kuduba damu apeya eyaka nakatapu ki damui eyaka mena namutamana ki nana ki marai wana bauwena yau kena. ¹⁶Nau yabu tapuwani manako piyara ragidai papa osi kawareya idiwa ropani kawaya eba iyabapamana makai ki nau mete emitapuwani. Mu ka ropani kawaya eba iyabapamana makai kuduba 200 miriyoni (200,000,000) nau kabuwa-sinimupu. ¹⁷Nau waro were maba papa osi ade kawareya kayatagubu ragidai ki mu emitapuwani. Mu nodamaga tatamai ka daragai mata nonarai maba, pinai kunuma maba, ade miyamiyawai. Papa osi mu debamaga ka papa 'raiyoni' mu debamaga maba. Mu umunumugu ka mata nonarai, gwisi pinai, ade gwisi berokoi kokokowai mete bauwena kayawena. ¹⁸Iyapana kuduba madega kauwagau madega posiwagau damu apeya eyaka nakatapu ki damui eyaka mena ka mata nonarai, gwisi pinai ade gwisi berokoi papa osi mu umunumugu bauwena ki pokaiya popotagubu gawarara. ¹⁹Papa osi ki mu kasiyara-maga ka mu umunumugu ade mu yawarimugu. Mu yawarimaga ka motamota maba debai uwari mete kina ki pokaiya mu iyapana giritamawa.

²⁰⁻²¹Iyapana waira kawareya idiwa bita ebo ebo bauwena kayawena ki pokaiya eba popotagubu ragidai mu bita ki kuduba emupu ko mu notamaga eba wirawena Mamanuga God bameya. Kweya kairapu bo daisusu bo momorapa bo ade dai mete kina ki keyakeyai-muguma mu bowa yamayamai yo bowa wawinebowa yo ripa pokaiya mu mubo idamugere yamanatampu, gwedegwede ki mu eba kamaditampu ko mu bama-mugu buburitagamawa mu simaga esida mena tepapamawa idiwa. Ko keyakeyai yamanatampu ki kuduba ka mibai pa mena kororai. Daisusu yo momorapa inako mu ka tawana eba empiyamu, mu yona eba wainapiyamu, ade mu kerapumugu ka eba iwu. Ko iyapana gwedegwede ki kuduba eba kama-dumpu. Ade minimini popo yo simaga yo muwara yo kuwa yo ade ridi yo apunu taku maba igida yauda asusu kwaetagamu iwu, bera kuduba inako ki mu mete eba kamadumpu.

Aneya mosi oka wiku wadubu

10 ¹Ki eweya ka nau aneya kasiyarai kawaya ade mosi kunuma were kawapu empuwani. E midi tatamai ka oroguma ade e debai tatamai ka wari. E kiyabui sinini ka madega maba ade e kerarai daikere daikere ka mata nonarai ki maba. ²E oka wiku marai munta mosi

e idaiya wadubu ki dadarapupu manako e kerarai garu egi kawareya teyapu ade e kerarai tenene waira kawareya teyapu. ³E bonanai ragiragi kawaya papa 'raiyoni' kwewagau ki bonanai maba nau wainapuwani manako e wagubu ki denai ka gaiya ida daikere kewowena daikere apeya (7) bonana maba tagubu ki mumugarai nau mete wainapuwani. ⁴Nau mu bonanamaga ki wainapekeya ki ka nau mu badidi tagubu ki okapana kwaesugekeya ko bonana ade mosi kunuma were kawapu nau sidibu, wagubu ke; 'Bonana ida daikere kewo-wena daikere apeya badidi tagubu ki kau kaubo mena rabinageya wadi doko wainapiyowa ko kau eba okapi.'

⁵Ki makeya ka aneya e kerarai egi kawareya ade waira kawareya uburawa ki e idai garu kunuma deneya bagipupu ki nau empuwani. ⁶Kunuma ade kunuma rabineya gwedegwede kuduba yamanapupu apunai, waira yamana-pupu ade waira kawareya gwedegwede kuduba yamanapupu apunai, ade egi rabineya gwedegwede kuduba mete yamanapupu maramara tondau kaniyau apunai Mamanuga God, e si pokaiya ka aneya ki ragiragi kawaya gwaiyaba kaimatana wagubu ke; 'Mara winepupu tapu ki marai riyapamana yamana yawatai mo pa mena, ⁷mibai ka aneya siyarai uburoto e bawiwi siyonono makeya ki ka Mamanuga God takari kawaya e ebo nuwaiya mena badidi notapiyawa ki kuduba matarayagisi. E ororeya mena e bonanai wainapamawa tagamawa ragidai kabuwatapu da inako wenayagisi.' Aneya ki inako wagubu.

⁸Ki eweya ka nau bonana naiya kunuma were sidibu ki ade wagubu wainapuwani. E sidibu, wagubu ke; 'Kau kaniyo aneya kerarai egi kawareya ade waira kawareya uburau ki e idai rabineya oka wiku dadarapupu wadau ki kau wadi.'

⁹Nau yona ki wainapuwani ka nau aneya ki bameya kanibuwani oka wiku ki e nau tegeyana ki nana sibuwani, ko e denai nau sidibu, wagubu ke; 'Kau wiku yau wadi kupi. Kau umunugeya kupowa ki midiyai ka manigowa maba ko kau kupi kaupi kau rabinageya suroto ki ka suwakarai wenapoto.'

¹⁰Nau wiku marai munta e idaiya ki wadubuwani kubabuwani ki ka nau umununeya midiyai manigowa maba wainapuwani. Ko nau kubabuwani kaupuwani nau rabinaneya supu ki makeya ka suwakarai mete matarawena wainapuwani. ¹¹Ki makeya ka mu nau ade sidimupu, tagubu ke; 'Iyapana mu kwakwarepumaga ebo ebo ade mu yonamaga ebo ebo tawana tawana idiwu mu kawakawaimuguma mete kina mu bamamugu badidi ewa wenawagana yonai Mamanuga God wagubu ki kuduba kau kawareya mu ade tadeyowa umowa.'

Yabumugu emupu tagubu ragidai apeya

11 ¹Ki eweya ka apunu mosi ruwa tegebu ki nau waro were maba empuwani. E sidibu, wagubu ke; 'Kau kiri uburi Mamanuga

God e Tawai ade e kepakepai mete kina ki mu ruwamaga wadi manako iyapana badibadi ika Mamanuga God e si tepapiyamu idiwu ki mu mete iyabatami. ²Ko e tawai tagaiya matarau ki kau eba ruwapi, mibai ka wata ki ka Mamanuga God ubupu iyapana kwaiyanai ragidai mu watamaga winepupu tagebu. Mu ka kwamura apeya eyaka ade siragamu ida daikere kewowena daikere eyaka mena ki rabineya Mamanuga God e naterei kawaya Diyerusaremu ki giripomono pasumono. ³Mara ki makeya ka nau iyapananiyoma apeya tonotamani manako mu midimaga tatamai berokoberoko umumoto tataburatogo-mono mara 1,260 ki rabineya iyapana paunamugu Mamanuga God e yonai togomono iwono.' Apunu ki nau inako sidibu.

⁴Ripa 'oripi' apeya yo duna uburau watai apeya waira yau Kaiwawoi e yabareya ubumu ki ka keyakeyai ko ki mibai ka iyapana apeya ki muyo. ⁵Iyapana gwedewau ubumoto iyapana apeya ki giritamana kwaetogomono ki ka mata nonarai mu umunumugu baiyagisi mu iyaramuguma ki uratamini popo ki pokere iyapana gwedewau iyapana apeya ki giritamini pasutamini ki ka mu denai popotagisi. ⁶Iyapana apeya ki kasiyara wadumupu da mu tagisi ki ka kunuma gudui bodapoto ki pokere mara ropani kawaya ka mu Mamanuga God e yonai togomono iwono ko nawaya mo eba baiyagisi. Mu kasiyara mete wadumupu da mu tagisi ki ka awana usirai kuduba dara wenayagisi. Ade mu kasiyara mete wadumupu da mu mubo nuwamugu kwaetagisi ki ka sigira ebo ebo ade berokoi ebo ebo waira kawareya posiyagisi.

⁷Mu Mamanuga God e yonai togo-mono iwono da kewoyagisi makeya ka uruba kawaya nigidai pa mena ki rabineya ka kunkani maba berokoi kawaya mosi posiyagisi iyapana apeya ki mete kandetagisi. Mu kandetogomono yamono da paunau ka berokoi ki uburoto mu namutamini, ⁸manako iyapana ubumoto mu kwakwarepumaga ki tepomoto natere kawaya ki imateya pa nakapomoto ko eba ononotamini. Natere ki rabineya ka iyapana naiya ubumupu iyapana apeya ki mu Kaiwawomaga wadumupu ripa korosi naureya e minimupu poyo. Yona kwakwarai pokaiya ka natere ki si Sodomu bo Idipi. ⁹Iyapana tawana tawana kuduba mu kunumaga ebo ebo, mu kwakwarepumaga ebo ebo, ade mu yonamaga mete ebo ebo, mu ka iyapana apeya popotagubu ki mu kwakwarepu-maga ika pa emitamono ko eba onono-tamini. Ononotamana yawatai ki mu bodabodapomono yamono da mara apeya eyaka kewoyagisi ade mara mosi ka yaronu da madega paunau.

¹⁰Mamanuga God e yonai tagamawa ragidai apeya ki popotagubu ki pokere iyapana kuduba yewe wairau mamama-tagamawa taeretagamawa deni deni puyo kasiwaratagamawa idiwa emita-puwani. Iyapana apeya ki iyaiya idiwa makeya ka iyapana kuduba mu poka-mugere makaritagamawa ko karako mu popotagubu ki pokere iyapana mu rabinamaga bagiwena.

¹¹Mara apeya eyaka ki kewowena ade mara mosi yarawa da madega paunau ki makeya ka Mamanuga God e eya umunai aurai tonopupu iyapana popai ki mu rabinamugu supu manako mu ade iyatagubu kimpu ubumpu. Iyapana mu emitampu ki ka mu nota-maga kowena kudu ebotau wainamupu. ¹²Ko iyapana apeya ki mu bonana ragiragi kawaya mosi kunumau kawapu ki wainamupu, wagubu ke; ‘Wi yewe umunumuri.’ Ki makeya ka iyapana apeya ki mu iyaramuguma kuduba yabumugu yamawa idiwa da kunumau oroguma gwaiya tetetagubu kayatagubu emitapuwani.

¹³Mu oroguma gwaiya tetetagamawa makeya ka waira nutanuta kawaya mo bauwena manako natere ki damu ida esida mena ki damui eyaka mena giripupu manako iyapana ropani kawaya kuduba 7000 popotagubu gawarara. Ko iyapana eba popotagubu ragidai mu kudu ebotau wainapamawa manako Mamanuga God kunumau tondau e si mu esida tepapamawa emitapuwani.

¹⁴Nuwaboya yo makari marai apeya eyaka ki apeya kewowena yau kena ko eyaka mena uburau.

Aneya bawiwi siyarai siyapu

¹⁵Ki eweya ka aneya siyarai ubupu e bawiwi siyapu ki nau empuwani. E siyanawa makeya ka nau bonana ropani kawaya kunumau ragiragi kawaya tagubu wainapuwani, tagubu ke;

‘Nu Kaiwawonuga Kawaya ade e madanai irikai Keriso ki mu karako waira kuduba, madega kauwagau madega posiwagau ki mu kawakawaimuguma maramara ubumono.’

¹⁶Ki makeya ka kwayuba debai ragidai apunai eyaka mena kewowena ade ida apeya apeya (24) Mamanuga God e yabareya mu mubo kemamaga kawareya idiwa ki mu ubumpu gwairi-tagubu nikapu mempu manako Mama-nuga God taragapamawa, ¹⁷tagamawa ke;

‘Kawainuga God, kasiyara kuduba wadibi apunai, kau naiya tondeya ade karako mete tondei.

Kau kasiyaragi kawaya ki kau karako wadibi matara karako waira kuduba mu Kaiwawomaga tondei.

¹⁸Kau tagararaniyamu ragidai mu nuwamaga pupuwagau mibai ka kau bita tageyana ki marai bau-wena ade iyapana popotagubu ragidai kau idagi gurai mu nauri-mugu ugwaditamana ragiragi ki marai mete bauwena.

Kau bigabigagiyoma kau bonanagi wainapamawa tagamawa ragidai, ade kau iyapanagiyoma kawakawai maimerei kuduba kau wiwiranimawa idiwa ki denai puyo bagi mu tageyana ki nana ki marai mete bauwena.

Ki pokere kau karako uburi iyapana waira giripamawa pasumawa ragidai ki denai mu giritami.’

¹⁹ Mu inako tagubu wainapuwani manako ki makeya ka nau Mamanuga God e Tawai kunumau ki gudui siwa-wena empuwani manako Mamanuga God e gwaiyabai wagubu okamupu tamupu ki sikwai nau ika tawa rabineya mete matarau empuwani. Ki makeya ka yangwara wadubu, gaiya mumugarai bauwena kayawena, kwarara wadau ki mumugarai maba wagubu, waira nutanuta bauwena waira kuduba geyageyawena, ade nawaya aniyata ki mete bauwena nawaya tai bowa maba kawapu ki nau empuwani.

Ridi ade motamota kwakoru maba

12 ¹ Ki eweya ka gwede bagi kaway a mosi usi kunumau matarawena ki nau waro were maba empuwani. Nau ridi mosi empuwani. E goragorai ka madega ade e debai tatamai ka supama ida esida kewowena kerapu apeya (12). E ika tondubu manako e kerarai siragamu kawareya sirigipupu. ² Ridi ki munu waunitau wenapana kwaewagawa munu makarai wainapiyawa kwewagawa wainapuwani.

³ Ki makeya ka gwede mosi usi kunumau matarawena empuwani. Nau motamota kwakoru maba daragai kaway a mosi empuwani. E debai ka kuduba ida daikere kewowena daikere apeya (12) ade e debai ganai ka kuduba ida esida mena (10). E debai eyaka eyaka mu tatamamaga mete kina. ⁴ E yawarai gipupu manako supama damu apeya eyaka ki damui eyaka mena ki e minibu rorororo wairau gwetagubu manako e kanibu ridi ki e yabareya munu wenapana ki kupana dagurai ika uburawa empuwani.

⁵ Ki makeya ka nau ridi ki munu uratanai wenapupu empuwani ko motamota kwakoru maba bauwena munu ki wadana kwaewagawa ki makeya ka gwede mosi bauwena munu ki motamota e idaiya taoropupu Mama-nuga God e kemai kawareya kunumau tapu. Munu ki aita ewa kasiyarai kaway a uburono e idaiya kepata yodono manako iyapana kuduba yabaramugu mu Kaiwawomaga uburono. ⁶ Ko ridi ki wakapawena Mamanuga God wata mosi iyapana eba idiwu tawaneya e nene winepupu tapu ki ika tondana ki nana kayawena. E mara ropani kaway a 1,260 Mamanuga God e kwayubai rabineya ika tondono.

⁷ Ki eweya ka nau kande kaway a mosi usi kunumau wenawena empuwani. Aneya kaway a Maikero e aneyaiyoma mete kina daikere ubumupu ade mota-mota kwakoru maba e aneyaiyoma mete kina daikere ubumupu. ⁸ Mu kandetagamawa idiwa da kandetaga-mawa idiwa da paunau ka aneya Maikero e aneyaiyoma mete kina berokoi ki kuduba raurutampu baiyonotampu da mu ewa kunumau eba idiwana ki nana.

⁹ Mu motamota kwakoru kaway a ki kunumau wadumupu wairau kwenu-mupu manako e aneyaiyoma kuduba mete wairau isiyatampu. Motamota ki e ka motamota oragai si ka Seitani ade e si daikere Nari Apunai

simupu. E ka iyapana kuduba nu kerapunugu wadau ade beraniyau ki apunai.

¹⁰Ki makeya ka nau bonana ragiragi kawaya mosi kunumau wagubu waina-puwani, wagubu ke; 'Karako ka iya waunai bauwena ade Mamanuga God e Kaiwawo kasiyarai ki mete matarawena. Karako ka e madanai irikai Keriso e kasiyarai mete matarawena. Mibai, nu sumanuga eyaka mena ragidai maramara naritamiyawa apunai ki e mu karako kunumau wadumupu wairau kwenu-mupu. E kemora nawaru Mamanuga God e yabareya uburawa nari yonai wagawa ki karako kewowena.

¹¹Papa Sipi e darai pokaiya ade Mamanuga God e yonai mibai tagamawa ki pokaiya ka nu sumanuga eyaka mena ragidai ubumupu Berokoi Apunai ki e kasiyarai kuduba raurumupu. Mu muga iyamaga nene eba wainapamawa ko mu suma-maga nene popotagamana ki mu wainapamawa da ki ka baganai. ¹²Ki pokere wi kunumau idiwu ragidai wi karako mamamaiwagi. Ko wi gwedewau ika waira kawareya idiwu bo egi rabineya idiwu ragidai ki wi bamagau ka berokoi baiyagisi ki pokere wi nuwaboyaiwagi. Nari Apunai Seitani karako supu wi paunagau ika wi mete idiwu. E kataiya da e marai rogobiwena ki pokere e nuwai pupuwagau.' Bonana ki inako wagubu wainapuwani.

¹³Motamota kwakoru maba waina-pupu da mu e wairau kwenumupu ki ka e ubupu ridi munu uratanai wenapupu ki kiwunapiyawa kwaenepiyawa umawa. ¹⁴Ko Mamanuga God ubupu ridi ki midiwari kusuketa mabui maba apeya mete kwebu da e robowagana buri iyapana eba idiwu tawanai Mamanuga God e kwayubai rabineya tondana ki wateya kayawagana ki nana. E kwamura apeya eyaka ade siragamu ida daikere kewowena daikere eyaka mena ika tondana da motamota berokoi e bameya eba bauwagana giripana ki nana.

¹⁵Motamota kwakoru maba ridi ki robowagana kwaewagawa empupu ka e umuneya awana goya bauwena ridi ki kawarapana ki nana, ¹⁶ko waira bau-wena ridi ki waitapupu. Goya kawaya motamota umuneya bauwagawa ki ka waira susukwanawena manako awana ki waira rabineya kayawena. ¹⁷⁻¹⁸Mota-mota kwakoru maba ki empupu ka e ridi ki bameya e nuwai pupuwena manako e ewere wirawena ridi ki e momoiyoma dai ki mu yawiramaga kayawena. Ridi ki e momoiyoma ka iyapana gwedewau Mamanuga God e umunui wadamu ade Iyesu e yonai tagamu iwu ki ragidai.

Berokoi apeya egi positagubu

13 ¹Motamota kawaya kwakoru maba ki egi papateya nayau uburawa manako nau yabu tapuwani gwede berokoi mosi kunkani maba ika egi posiwena empuwani. Berokoi ki e debai ka ida daikere kewowena daikere apeya (7) ade e debai ganai ka ida esida mena

(10). E debai ganai ki eyaka eyaka ka mu tatamamaga mete kina ade e debai kuduba mu naurimugu ka e si dai mete okapupu. E si okapupu ki ka eba e eya siyo ko e Mamanuga God e si bagi kawayaya ki sibu siyasiya ika oka-pupu.

²Nau yabu tapuwani manako e kiyabui papa kamarai 'reopadi' ki kiyabui diyayai empuwani. Berokoi ki e kerarai ka papa 'beya' maba ade e umunui ka papa 'raioni' ki maba. Nau yabu tapuwani manako motamota kwakoru maba ki kanibu e eya madanai irikai kunkani maba ki sibu ade e eya kasiyarai kawayaya ki dai e mete kwebu da kunkani maba ki waira kawareya kawai uburana ki nana. ³Kunkani maba ki e debai eyaka mena ka gwe ugwa-dumpu powena maba ki bidarai nau empuwani ko e kwatai ki ewa ade iyawena. Iyapana tawana tawana kuduba, madega kauwagau madega posiwagau kunkani maba ki emupu ki ka mu notamaga kowena e diriwai kwaetagubu manako mu e eweya kayatagubu. ⁴Motamota berokoi kwakoru maba ki e ubupu e eya kasiyarai kunkani maba ki kwebu ki pokere iyapana kuduba motamota ki e si tarataragapamawa esida tepapamawa. Mu kunkani maba ki e si mete tepa-pamawa, tagamawa ke; 'Iyapana mo kasiyarai e maba pa mena ade iyapana e kwaitana eba raurupomoto kau-pomoto.'

⁵Mamanuga God ubupu kunkani maba ki wata kwebu da kwamura apeya eyaka ade siragamu ida daikere kewo-wena daikere eyaka mena ki rabineya ka e kasiyarai kawayaya uburana yona berokoberoko wagana umana ki nana. ⁶E umuneya ka e Mamanuga God siyawa siyasiya ade e si giripiyawa pasurawa. Mamanuga God e tawai kunumau ade gwedewau kunumau idiwu ki mu simaga e mete giripiyawa. ⁷Mamanuga God e iyapanaiyoma yawiyawiratamana ade raurutamana ki kasiyarai e mete wadubu. E uburana iyapana kuduba, kunu ebo ebo, tawana ebo ebo, yona ebo ebo, kwakwarepu-maga ebo ebo, mu e idai rabineya idiwana da e mu kawaimaga uburana ki nana ki kasiyarai e mete wadubu.

⁸Iyapana waira kuduba ubumoto kunkanki maba ki e si tarataragapomono esida tepapomono idiwono ko iyapana gwedewau Mamanuga God waira kunuma eba yamanapupu makeya mu simaga Iya Bukai rabineya okapupu ragidai ki mu mena e si eba tepapomoto. Iya Bukai ki ka Papa Sipi Munai mini-mupu poyo ki e bukai.

⁹Wi wenaguga mete kina ki ka wi yona yau wainapumuri; ¹⁰Iyapana gwedewau Mamanuga God mu winetapu da iyaramuguma ubumana mu tetamana diburatomana ki nana ki ka mu tetamini diburatomini. Ade iyapana gwedewau Mamanuga God mu winetapu da iyara-muguma ta were mu taugwaditamana popo ki nana ki ka mu taugwaditamini popo. Ki pokere mara ki baiyagisi ki ka Mamanuga God e iyapanaiyoma mu sumamaga ragiragi kawayaya ubumono giruru maba kobaiya tetetogomono kaiwono ki ka baganai.

Berokoi ade mosi waira rabineya posiwena

¹¹Ki eweya ka nau gwede berokoi kunkani maba ade mosi waira rabineya posiwena empuwani. Berokoi ki e debai ganai apeya ka papa sipi munai mu debamaga ganai ki maba ko e bonanai ka motamota kwakoru e bonanai maba. ¹²Berokoi ki kanibu e kasiyarai kunkani yabiri ki e bameya wadubu e irikai ubupu manako ewa kayawena waira yo waira kawareya gwedegwede kuduba idiwu e kasiyarai kawayi ki pokaiya mu notamaga wade wirawirapiyawa da mu kunkani maba naiya e debaiya bidara wadubu ko ade iyawena ki e tarataragapamana si tepapamana ki nana. ¹³Berokoi ki matakira kawayi-kawayi ebo ebo kwaewagawa ki nau empuwani. E wagubu manako iyapana kuduba mu yabumugu ka mata nonarai kunuma were kawapu. ¹⁴Berokoi ki kasiyara wadubu da e uburana e waretai kunkani maba ki e nene matakira ebo ebo kwaewagana ki nana. Ki pokaiya ka e iyapana kuduba, madega kauwagau madega posiwagau mu kerapumugu wadana mu notamaga wirapana ki nana ki nau mete empuwani. E iyapana ragiragi kawayi tadeyawa da mu ubumana kunkani maba kereba pokaiya ugwadumpu ade iyawena ki e keyakeyai mosi yamanapamana manako ewa ubumana keyakeyai ki pokaiya kunkani maba ki e si tepapamana ki nana. ¹⁵Berokoi ki kasiyara mete wadubu da e uburana keyakeyai ki puwapana iya kweyana da e yonawagana ki nana, ko ki nau mete empuwani. Iyapana gwedewau e si eba tarataragamupu ki ka kunkani maba e keyakeyai ki ubupu mu namutapu. ¹⁶Berokoi ki mete ubupu iyapana kawakawai yo iyapana maimerei, iyapana gwedegwedemaga mete kina yo imagei ragidai, pakasi ragidai yo bigabiga ragidai, iyapana kuduba inako ki e mu ninekeneke-tamiyawa da mu kunkani maba ki e si okai mu idamaga garu naureya bo mu yabaramugu kurikuri pokaiya kapa-pamana ki nana ki nau mete empuwani. ¹⁷Iyapana gwedewau kunkani maba ki e si bo e si keyakeyai namba pokaiya ki mu naurimugu pa mena ki ka mu gwede mosi eba gimarapamana bo deni deni eba nida kasiwaratagamana ki nana.

¹⁸Yona yau ka wekewekei ki pokere iyapana notanotai ki mu mena ka yona yau mibai bananapomoto. Iyapana nima e yabarai supasupai ki ka e kunkani maba e si namba pokaiya tamupu ki mibai mete kataiyagisi. E si namba pokaiya ka iyapana kaina mosi e siyo. E si ki nambai ka 666.

Umayo waunai mo tagubu

14 ¹Ki eweya ka nau waro were maba ade empuwani manako Papa Sipi Munai ade iyapana ropani kawayi eba iyabapamana makai kuduba 144,000 e bananamupu kweya Saiyoni kawareya e mete ika ubumawa ki nau mu emitapuwani. Papa Sipi e eya siyo ade e Mamai e si mete kina ki okai ka nau iyapana ki mu yabaramugu empuwani.

²Nau bonana mosi kunuma were kawapu wainapuwani. Bonana ki mumugarai ka awana kawaya tapara sikiapiyau ki maba bo gaiya wagau ki mumugarai maba bo iyapana ripa tapai yanuwatagamu bonanai bagi kawaya ki maba. ³Iyapana kuduba 144,000 mu ka Mamanuga God e kemai ki, ade gwede dai iyaiya apeya apeya ki, ade kwayuba debai ragidai ki, mu kuduba yabara-mugu ubumupu umayo waunai mosi umayotagamawa. Iyapana kuduba wairau idiwa mu paunamugu ka Mama-nuga God ubupu iyapana ki mena e ebo nene winetapu tetapu ki pokere mu mena ka umayo waunai ki kataitagubu. Iyapana dai ki umayo ki eba kataitaga-mana makai. ⁴Iyapana 144,000 mu notamaga eyaka mena Mamanuga God deni mena notapiyamu. Mu eyaka eyaka ka ridi mo mete eba iwa ade papa Sipi Munai bani kayawagau umau ki ka mu e ewakumapiyamu mete iwu. Iyapana kuduba paunamugu ka Mamanuga God mu rikatapu da karako ka mu maura amotana ki maba yabiri Mamanuga God yo Papa Sipi Munai mu bamamugu bautagubu. ⁵Mu rabinamugu ka tanai mena posiwena. Mu yona bera mo eba tagubu ade mu paeremaga mete pa mena.

Aneya apeya eyaka

⁶Ki eweya ka aneya mosi usi kunuma bogaboga robowagawa ki nau empuwani. E ka iyapana kuduba, kwakwarepumaga ebo ebo, kunu ebo ebo, yona ebo ebo, tawanamaga ebo ebo ki iya maramara idiwana kaiwana ki yonai bagi kawaya mu tadeyana ki nana bauwena. ⁷E bonanai ragiragi kawaya wagawa ke; ‘Mamanuga God e idai gurai iyapana kuduba naurigau ugwadana ragiragi ki marai wana bauwena ki pokere e mayapiyoi ade e mena si tepapiyoi. E ka kunuma yamanapupu, waira yamanapupu, egi yamanapupu, ade awana usirai mete yamanapupu ki apunai ki pokere e mena tarataragapiyoi.’

⁸Aneya ki inako wagubu eweya ka aneya ade mosi bauwena e waretai eweya robowagawa kaniyawa, wagawa ke; ‘Natere kawaya Babironi karako gumoruowena po minibu. Iyapana awana suwakarai kubamu mu yabara-maga babawagau ki maba ka ridi ki naiya e kwakwarepui poisiasiyai wainapiyawa tainipiyawa ki iyapana tawana tawana idiwu mete tagebu da mu karako taku maba igida yauda iwu.’

⁹Aneya ki inako wagubu eweya ka aneya ade mosi bauwena e kowaiyoma apeya ki mu ewamugu robowagawa kaniyawa e bonanai ragiragi kawaya wagawa ke; ‘Iyapana gwedewau ubumu kunkani maba ade e keyakeyai mu idamugu yamanamupu ki mu simaga tarataragapiyamu bo kunkani maba ki e si okai mu yabaramugu tondau, ¹⁰ki ka awana ‘waeni’ suwakarai kawaya Mama-nuga God kapa rabineya gwepupu ki e yadini mu tageni kubomoto. Ko awana ‘waeni’ ki kena ki ka Mamanuga God e eya nuwapupui ki keyakeyai. Iyapana gwedewau

kunkani maba ki tarataraga-piyamu ki ka aita ewa ka mu Mamanuga God e eya aneyaiyoma ade Papa Sipi Munai ki mu yabaramugu mata nonareya gwise berokoi rabineya makaritogomono idowono. ¹¹Gwise ki eba kewoyagisi ko maramara yaronu. Iyapana gwedewau ubumu kunkani maba ade e keyakeyai mu idamugu yamanamupu ki mu simaga tarataragapiyamu bo e si okai mu naurimugu okamupu tonda ki ka mu Mamanuga God e nuwapupui baibiga-pamana ki yawatai mo pa mena ko mu maramara kemora nawaru makari-togomono idiwono.

¹²Ki pokere mara ki baiyagisi ki ka ka iyapana gwedewau Mamanuga God e umunui wadamu ade mu sumamaga Iyesu bameya ki eba kamadamu ragidai ki ka mu ragiragi kawayu ubumono giruru maba ki kobaiya tetetagisi kaiwono ki ka baganai.

¹³Ki eweya ka nau bonana mosi kunuma were ade wainapuwani, wagubu ke; 'Kau yona yau okapi; Iyapana karako ade ewa nu Kaiwawonuga e naureya idiwu e bigabigai kwaetagamu ki ka mu popotagisi ki ka mu mibi mamamai idiwono.'

E inako wagubu manako Mamanuga God e eya Keyai ki kawareya wagubu ke; 'Ki mibai, mu ragiragi kawayu upitagamawa muya nunumawa ki pokere karako ka mu aiyatatogomono. Mu gwede bagi yewe wairau kwae-tagamawa ki ka Mamanuga God eba notagopoto.'

Waira yau kawareya raupomu marai bauwena

¹⁴Ki eweya ka nau yabu tapuwani manako oroguma poe kawayu ki kawareya ka nau gwede mosi e kiyabui iyapana kaina maba ika tondawa empuwani. E debai tatamai ka bowa yamayamai pokaiya yamanamupu ki e tapu ade e raupomu kerebai uwarai korekorei kawayu mosi e idaiya mete wadubu ki nau empuwani. ¹⁵Ki makeya ka aneya mosi Mamanuga God e Tawai kunumau ki rabineya matarau bauwena manako wena siyapu oroguma kawareya tondawa apunai ki sibu, wagubu ke; 'Raupomu marai wana bauwena ki pokere uburi raupomu kerebai uwarai korekorei ki wadi waira kawareya bani miyawawena ki raupomunuwagi.' ¹⁶E yona ki wagubu ka oroguma kawareya tondawa apunai ki ubupu e kerebai wadubu waira kawareya bani miyawa-wena ki kuduba petapiyawa raupomu-wagawa.

¹⁷Ki eweya ka nau aneya ade mosi Mamanuga God e Tawai kunumau rabineya matarau bauwena empuwani. E mete kina kereba uwarai korekorei kawayu ki mo wadubu.

¹⁸Nau yabu tapuwani manako aneya ade mosi ki Mamanuga God e kepekepai kawareya mata urau ki kwayubapiyawa aneyai ki e kepekepa deneya matarau bauwena manako e bonanai ragiragi kawayu e waretai kereba wadubu apunai ki sibu, wagubu ke; 'Ripa 'waeni' madai miyawawena ki pokere kau kerebagi uwarai ki wadi suri

waira kawareya ripa madai ki kuduba gwiypiyowa.’¹⁹ Aneya yona ki wagawa makeya ka kereba wadubu apunai ki supu waira kawareya ripa ‘waeni’ miyawatagubu ki kuduba gwiypapupu tepupu Mamanuga God e nuwapupui ki wateya botopamana ki nana nakapupu.²⁰ Mu ripa madai ki botopamana watai ka gari tagaiya manako mu madai ki botopamawa ki ka dara goya maba bauwena kayawena. Goya ki urubai ka kerapunugu da debanugu ade e rowa-rowai ka uwama kawayaya. Nu kerapu-nugu yawata ki kaigamu ka pura apeya kwaitana kewoyagisi (300 kiromita).

Bitu yo makari siyarai

15 ¹Ki eweya ka nau gwede kawayaya mosi usi kunumau waro were maba empuwani. Nau kodabani kawena notani kowena. Aneya ida daikere kewowena daikere apeya (7) iyapana bitu yo makari siyarai tagemana ki nana mu bitu ki mu mubo idamugere mete tempu bautagubu ki nau mu emita-puwani. Mu iyapana bitu yo makari ki tageni kewoyagisi ki ka Mamanuga God e nuwai iyapana bamamugu pupuwagau ki mete kewoyagisi.

²Ki eweya ka nau ade yabu tapuwani manako kaburu maba negai kawayaya ika tapasisipiyawa mata nonarai mete dibipupu ki nau ika empuwani. Iyapana gwedewau ubumupu kunkani maba bo e keyakeyai mu idamugu yamanamupu bo e si namba pokaiya okamupu ki kuduba raurumupu ragidai ki mu nau ika kaburu negai kawayaya ki papateya ubumawa emitapuwani. Ripa tapai ki Mamanuga God mu eyaka eyaka tagebu ki mu idamugu temupu,³ manako mu ika ubumawa Mamanuga God e bigabigai apunai Mosisi ade Papa Sipi Munai mu umayomaga umayo were tagamawa ke;

‘Kaiwawonuga Mamanuga God, kau kasiyaragi ka kawayaya.

Kau kwaenugei ki kuduba ka mibai bagi supasupai mena ade kawayaya esida.

Iyapana kuduba nu Kaiwawonuga ka kau mena.

⁴Kaiwawonuga, iyapana kuduba kau mayanimono ade kau kasiyaragi bagi kawayaya ki mu mamamapomono.

Kau mena ka tanai bagi kawayaya.

Kau gwedegwede kuduba supasupai mena kwaenugei ki ka iyapana kuduba nu yabunugere empemei,

ki pokere tawana tawana kuduba, madega kauwagau madega posiwagau ka iyapana baitagisi kau yabarageya ubumono kau tarataranimono.’

⁵Ki eweya ka nau Mamanuga God e Tawai kunumau ki gudui siwawena empuwani ade tawa ki rabineya ka e tanai miniyau siwa ki watai nau mete ika empuwani. ⁶Ki makeya ka aneya ida daikere kewowena daikere apeya (7) ki iyapana bitu yo makari tagemana ki

bitai mu mubo idamugu temupu ki Mamanuga God e Tawai rabineya matarau bautagubu ki nau mu mete emitapuwani. Mu midimaga tatamai ka poe yamayamai bagi kawaya ade bedi bowa yamayamai pokaiya yamanamupu ki mu nodamugu sinegetagubu. ⁷Gwede dai iyaiya apeya apeya ki mosi ubupu aneya ida daikere kewowena daikere apeya ki tera bowa yamayamai pokaiya yamanatampu ki eyaka eyaka mu tagebu. Mamanuga God maramara tondau apunai e nuwapupui ka awana maba tera ki rabineya posiwena. ⁸Mu tera ki tepamawa makeya ka Mamanuga God e Tawai rabineya e eya sinini tanai ade e eya kasiyarai ki gwisi maba yarawa ki pokere nima mosi tawa ki rabineya eba kaniyoto. Ko aneya ida daikere kewowena daikere apeya iyapana bita yo makari tageni kewoyagisi ki makeya ka tawa ki rabineya yamana yawatai mete kina.

Mamanuga God e nuwapupui ki terai

16 ¹Ki eweya ka nau bonana ragiragi kawaya mosi usi kunumau wainapuwani. Bonana ki aneya ida daikere kewowena daikere apeya ki mu tadebu, wagubu ke; ‘Wi kaiwagi manako Mamanuga God e nuwapupui wi eyaka eyaka teraga rabineya posiwena ki waira kawareya kwemuri wira.’

²Aneya yabiri kayawena e terai kwebu wira ki makeya ka berokoi kawaya mosi wenawena. Iyapana gwedewau kunkani ki e si okai mu naurimugu tondawa bo e keyakeyai mu idamaga pokaiya yamanamupu ki si tepapamawa ragidai ki mu midimaga ka kwata posiwena mauweta gwitai berokoi kawaya tarawa makarai mu tageyawa.

³Ki eweya ka aneya ade mosi e terai wadubu egi kawareya kwebu wira ki nau empuwani. Ki makeya ka iyapana popai mu daramaga pinai kawaya ki maba ka egi dara ki maba wenawena manako gwedegwede kuduba iyaiya egi rabineya idiwa ki mu popotagubu gawarara.

⁴Ki eweya ka aneya ade mosi ubupu e terai wadubu kayawena awanau ade awana usireya kwebu wira manako awana dara wenawena ki nau mete empuwani. ⁵Nau awana kwayubapiyau ki aneyai e bonanai mete wainapuwani, wagubu ke;

‘Naiya tondeya ade karako mete tondei apunai, kau tanigi ka bagi kawaya.

Kau karako iyapana bita yo makari tagebi ki kau eba paerepipi ko kau supasupai mena kwaenugibi.

⁶Iyapana karako bita tageyei mu naiya kau iyapanagiyoma ade kau bonanagi wainapamawa tagamawa ragidai ki namutampu da mu daramaga kawapu,

ki pokere kau karako bimbinau kwaenugei dara kubamana ki nana mu tageyei ki ka mu paeremaga ki denai mu makeya wadamu.’

E inako wagubu.

⁷Ki makeya ka nau bonana ade mosi Mamanuga God e kepakepai deneya bauwena wainapuwani. Bonana ki wagubu ke;
 ‘Kaiwawonuga Mamanuga God, kau kasiyaragi ka kaway a esida.
 Yona ki ka mibai.

Kau iyapana karako bita yo makari tageyei ki kau eba paerepiyei ko supasupai mena kwaenugei.’

⁸Ki eweya ka aneya ade mosi ubupu e terai wadubu madega kawareya kwebu wira manako madega muyai kaway a-wena iyapana kuduba uratapu sipasiparatagubu. ⁹Madega muyai iyapana uratapu sipasipara ki ka mu Mamanuga God simpu siyasiya ade e si girimupu pasumupu mibai ka e bita inako mu tageyawa. Mu bita yo makari wadamawa ko mu notamaga eba wirawena, mu beramaga berokoi ki mu eba kamadumpu ade Mamanuga God e si mu eba tepamupu. Pa mena.

¹⁰Ki eweya ka aneya ade mosi ubupu e terai wadubu kunkani ki e kemai kawareya kwebu wira manako kunkani ki ade e eweya kayatagubu ragidai ki mu kuduba kawarimugu ka sisipu kawapu. Ki makeya ka iyapana makari kaway a daganani wainapamawa mu kiyabumaga giriwagawa mu uwarimaga sisiripamawa ‘aige aige’ tagamawa.

¹¹Mamanuga God kunumau tondau apunai e bita yo makari yo kwata berokoberoko inako mu tageyawa ko mu beramaga berokoi ki mu eba kamadumpu ko mu e siyamawa siyasiya ade e si giripamawa pasumawa.

¹²Ki eweya ka aneya ade mosi ubupu e terai wadubu awana kaway a Euperatasi ki kawareya kwebu wira ki nau empuwani manako awana ki powena raragawena yawata wenapupu da kawakawai ragidai mu piyara-muguma mete kina madega posiwagau deneya ika bautagamana kebomana ki nana. ¹³Ki makeya ka nau keyai berokoi apeya eyaka mu kiyabumaga kweru maba bautagubu emitapuwani. Ki mosi ka motamota kwakoru maba ki e umuneya posiwena bauwena kaya-wena, mosi ka kunkani ki e umuneya posiwena bauwena kayawena, ade mosi ka kunkani e madanai irikai iyapana bera were waratamiyawa apunai ki e umuneya posiwena bauwena kayawena. ¹⁴Kweru berokoi apeya eyaka mu ka kweya kairapu mu keyaimuguma ki matakira ebo ebo kwaetagamana ki nana ki kasiyarai wadumupu. Mu tawana tawana kuduba, madega kauwagau madega posiwagau ki kayatagamana manako waira yau kawakawai ragidai kuduba tetamana dibitamana da mu Kasiyarai Kaway a Esida Apunai Mamanuga God e marai kaway a ki kawareya kandetagamana ki nana.

¹⁵Nu Kaiwawonuga wagubu ke; ‘Wainapumuri, nau kuwa apunai maba bausugani wi naininiyani. Wi mara ki makeya nau nawanani yabu yabu idiwu ki ka wi mamamaiwogoi ko wi sipuma goragora eba okukunaigubu ade nau nawanani eba idiwu ki ka wi iyapana mu yabumugu niga matarau ki pokere midimama wi wadiniyoto.’

¹⁶Keyai berokoi ki kayatagubu kawakawai ragidai kuduba waratampu wata eyaka mena ki mu si yona Iburu were Amagedoni tagubu ki ika dibitampu idiwa emitapuwani.

¹⁷Ki eweya ka aneya siyarai ubupu e terai iyarau kwebu wira manako bonana ragiragi kawaya mosi Mamanuga God e tawai rabineya kema deneya bauwena ki nau wainapuwani. Bonana ki wagubu ke; 'Ika kewowena.' ¹⁸Ki makeya ka yangwara wadubu, gaiya mumugarai bauwena kayawena, ade waira nutanuta kawaya eba marai bauwena waira kuduba geyageyawena. Naiya, Mama-nuga God iyapana yamanapupu makeya yabadawa da karako ka waira nutanuta kawaya yau kwaitana mo eba bauwena. ¹⁹Tawana tawana kuduba, madega kauwagau madega posiwagau ka natere kuduba tawa gwaigwiritagubu mogotapu gawarara. Natere kawaya Babironi purupuruwena damu apeya eyaka wenapupu. Natere ki ragidai badidi kwaetagamawa ki Mamanuga God e notai eba gogawena ki pokere karako bimbina e nuwapupui awana suwakarai maba kapa rabineya ki e mu tagebu kubamupu. ²⁰Ruku kuduba egi rabineya sumupu ade kweya kuduba kwereretagubu dobu wenapupu. ²¹Bowa bisi kawakawaya eba bibiyo-pamana makai ki nawaya aniyata tai maba kunumau gwegwetagubu iyapana kawarimugu kawamupu mu giritamawa pasutamawa ki pokere iyapana Mama-nuga God siyamawa siyasiya ade e si mete giripamawa.

Yawata kawakawareya umawa ridai

17 ¹Ki makeya ka aneya ida daikere kewowena daikere apeya ki naiya tera kwekwe wirawiratampu ki mosi nau bamaneya bauwena sidibu, wagubu ke; 'Kau yabi da yawata kawakawareya igida yauda umawa ridai e si kawaya-wena kayawena ki Mamanuga God uburoto e badidi maba yadini bita kweyoto ki nau kau kabuwaniyani. Ridi ki ka keyakeyai ko ki mibai ka natere kawaya awana ropani kawaya pauna-mugu wadumupu uburau ki kena. ²Kawakawai ragidai yewe wairau mu ka ridi ki mete taku maba igida yauda kwaetagamawa iwa. Iyapana awana suwakarai kubamu mu yabaramaga babawagau ki maba ka ridi ki igida yauda umawa e notai awana suwakarai maba iyapana ki tageyawa da mu yabaramaga babawena manako e badidi kwaewagawa umawa ki maba mu mete inako kwaetagamawa iwa.'

³Ki makeya ka Mamanuga God e Keyai nau yabirisinibu manako aneya ki nau tepasinibu iyapana eba idiwu tawaneya kaigibi. Ika baigibi ka ridi mosi nu papa osi kawareya iwei ki maba e kunkani daragai kawaya mosi kawareya kaniyawa ki nau empuwani. Kunkani ki e debai ka kuduba ida daikere kewowena daikere apeya ade e debai ganai ka ida esida mena. E si dai e mideya okapupu ki ka eba e eya siyo ko e Mamanuga God e si bagi kawaya ki dai kuwawena okapupu. ⁴Ridi ki e midi tatamai daragai

yo pinai ki umapu ade e barasi bagibagi ebo ebo bowa yamayamai, bowa bagibagi dai ki, ade gwede dai denai kawakawaya pokaiya yamanatampu ki e idaiya, e gobaiya, ade e mideya sinegewena. E idaiya ka e tera mosi bowa yamayamai pokaiya yamanamupu ki wadubu. E midimama berai kwaewagawa ade taku maba igida yauda asusu umawa ki berai kuduba ka awana suwakarai maba tera ki rabineya posiwena. ⁵Ridi ki e yabareya ka mu e si mibai yau okamupu;

‘Natere kawaya Babironi ka nau. Ridi kuduba, madega kauwagau madega posiwagau yawata kawakawareya iwu mu inamaga ka nau.’

⁶Mamanuga God e iyapanaiyoma yo iyapana gwedewau Iyesu eba kama-dumpu ko e nene popotagubu ragidai, iyapana ki mu daramaga ka ridi ki kubabu manako iyapana awana suwakarai kubamu mu yabaramaga babawagau ki maba ka e yabarai mete babawena. Nau Diyoni ridi ki waro were maba empuwani ki ka nau notani kowena kodabani kapuwani.

⁷Ko aneya ki nau ade sidibu, wagubu ke; ‘Kau notagi gwede nana kowena? Kunkani e debai kuduba ida daikere kewowena daikere apeya ade e debai ganai ida esida mena ki mibai nau karako matarapani kau kabuwaniyani ade ridi kunkani kawareya kaniyau ki mibai nau mete matarapani kau kabuwa-niyani. ⁸Kunkani maba empipi ki ka naiya iyaiya tondawa ko karako eba tondau. E uruba nigidai pa mena rabineya tondau ki e waunitau kadamini matarau posiyagisi manako e bita bananapana deni mena gogawagana ki wateya kayayagisi. Mamanuga God kunuma waira eba yamanatapu ki makeya ka e eya iyapanaiyoma mu simaga Iya Bukai rabineya okapupu. Iyapana gwedewau yewe wairau mu simaga Iya Bukai ki rabineya pa mena ragidai ki ka mu kunkani ki empomoto manako wakapa giritagisi, mibai ka e naiya tondawa, karako eba tondau, ko ewa ade baiyagisi.

⁹Iyapana notanotai ade katai nibadi kataimugu ragidai ki mu mena yona yau mibai wainapomoto; Debai ida daikere kewowena daikere apeya empipi ki ka kweya kwaunai ida daikere kewowena daikere apeya ki kawareya ridi ki tondau. Ko kweya kwaunai ki ka mete keyakeyai; Ki mibai ka kawakawai ragidai ida daikere kewowena daikere apeya.

¹⁰Kawakawai ragidai ida daikere kewowena daikere apeya ki mu paunamugu ida daikere mena ka ororeya mena popotagubu, eyaka mena karako kawaiwena tondau, ade eyaka mena ka ewa baiyagisi. E baiyagisi ki ka e mara eba rowarowa tondono. ¹¹Kunkani maba ki naiya tondawa ko karako eba tondau e ka kawakawai ragidai ida daikere kewowena daikere apeya ki mosi, ko e bita bananapana deni mena gogawagana ki wateya kayayagisi.

¹²Debai ganai ida esida mena empipi ki mibai ka kawakawai ragidai ida esida mena ki ewa baitagisi kasiyara yadini manako kunkani maba

ki mete kaiwawotagisi. Mu baitagisi manako madega napusi eyaka mena ki mena rabineya kaiwawotagisi. ¹³Kawakawai ragidai ida esida mena ki kena ki mu nuwamaga notamaga ka eyaka mena. Mu kasiyaramaga kuduba ki mu ubumoto kunkani maba ki e kweyo-moto. ¹⁴Mu Papa Sipi Munai ki mete kandetogomono ko Papa Sipi Munai e ka kaiwawo ragidai kuduba mu Kaiwawomaga ade kawakawai ragidai kuduba mu Kawaimaga ki pokere e uburoto mu kuduba raurutamini. E eya iyapanaiyoma mu nene wagubu wine-tapu e eba kamadumpu ragidai ki mu mete kina e mete ubumoto kawakawai ragidai ki raurutamini.’

¹⁵Aneya ki inako wagubu manako ade sidibu, wagubu ke; ‘Yawata kawakawareya umawa ridai awana ropani kawayu mu paunamugu tondawa empipi, awana ki ka mete keyakeyai. Awana ki mibai ka iyapana mu waira-maga ebo ebo, iyapana mu kiyabumaga ebo ebo, iyapana mu kwakwarepumaga ebo ebo, ade iyapana mu yonamaga ebo ebo. ¹⁶Debai ganai ida esida mena empipi ade kunkani maba e eya mete kina ki mu ubumoto yawata kawa-kawareya umawa ridai ki keipomoto manako e tawai ade e gwedegwedei kuduba ki mu tepomoto. E eya midi tatamai ki mu mete rikapomoto manako ni matarau e kamadini. E midi kwa-kwarepui ki mu kupomoto ade matau deni mena pasumoto. ¹⁷Mamanuga God e ebo nuwaiya wainapupu da baganai ki matarawagana ki nana ka e mu nota-maga wirapoto da mu rabinamaga eyakamenayagisi manako mu kasiyara-maga kuduba ki mu kunkani maba ki kweyomoto da e uburoto kasiyara ki pokaiya kaiwawoyogono tondono. E inako kaiwawoyogono tondono da Mamanuga God badidi wagubu ki mibai kuduba wenayagisi makeya ki ka e kasiyarai ki kuduba kewoyagisi.

¹⁸Kau ridi empipi ki ka natere kawayu ki e keyakeyai. Natere ki ka kawakawai ragidai kuduba, madega kauwagau madega posiwagau mu kawaimaga uburau.’ Aneya ki nau inako sidibu.

Natere Babironi gumoruowena

18 ¹Ki eweya ka nau aneya ade mosi kunumau kawapu empuwani. E kasiyarai ka kawayu ade e tanai ka waira kuduba madega kauwagau madega posiwagau ki minibu siwa.

²E bonanai ragiragi kawayu wagubu ke;

‘Natere kawayu Babironi karako gumorowena tawana po minibu. Natere ki rabineya ka kweya kairapu, keyai berokoi ebo ebo, ade midiwari berokoi ebo ebo eba kupemei ki mete kina wata wadumupu idiwu.

³Iyapana awana suwakarai kubamu mu yabaramaga babawagau ki maba ka ridi ki e ebo kwakwarepui poisiasiyai waina-piyawa taku maba igida yauda umawa ki notai ka e awana suwakarai maba iyapana kuduba tawana tawana idiwu mu kubamana ki nana tageyawa.

Waira yau kawakawai ragidai ridi ki mete taku maba asusu
 yabayababa iwa,
 ade e nuwai notai waira yau gwedegwedei ki mena kawareya
 ukwarawa,
 ki pokere tawana tawana kuduba ka gwedegwede deni deni nida
 kasiwaratagamu ragidai e bameya bautagamawa manako e
 pokaiya purapuratagamawa.’
 Aneya ki nau inako sidibu.

⁴Ki makeya ka nau bonana ade mosi kunumau kawapu wainapuwani.
 Bonana ki wagubu ke;

‘Iyapananiyoma, wi ridi ki kamadu-muri matarau baiwagi.
 E bigi kwaewagau ki wi mete eba kwaiwagi kwaenda e bita yodono
 ki daikere wi mete wadumuri.

⁵E bigi ka damu yapu kunuma bananapupu ki pokere e berokoi
 badidi kwaewena ki bigi kuduba ka Mamanuga God e ororeya
 mena empupu kewowena ko e notai eba gogayagisi.

⁶Ridi ki wi bamagau berokoi badidi kwaewena ki wi denai makeya
 makeya e bameya inako mete kwaiwagi ko ade kawareya mete
 kwaiwagi.

E nuwaboya awana suwakarai maba wi negebu ki ka e wi kapa
 nigideya negebu,
 ko wi denai kapa posipumuri were e kwemuri.

⁷Naiya ka ridi ki e bameya gwede-gwede posiweni ki pokere e
 yabara kawakawarawagawa,
 ko ki maba wi karako bita makari yo nuwaboya e kwemuri da e
 gwede-gwedei ki kuduba gogayagisi,
 manako bita makari yo nuwaboya baiyagisi wata ki yadini.
 Ridi ki e eya sidiwagau, wagau ke; ‘Nau ka kaiwawo kemai
 kawareya tondakani ki ridai. Nau ka eba koboro. Nuwaboya nau
 bamaneya eba baiyagisi ade nau apena eba meyani.’

⁸E inako wagau ki pokere mara eyaka mena ki rabineya ka bita yo
 makari yo sigira yo nuwaboya yo wetei e bameya baiyagisi.
 Nu Kaiwawonuga Mamanuga God, e kasiyarai ka kawayaya.
 E uburoto e idai gurai ridi ki e naureya ugwadini ragiragi,
 manako e berai berokoi badidi kwaewena ki denai ka mata e uroto
 rerewara.’

⁹Aneya ki inako wagubu, ade wagubu ke; ‘Waira yau kawakawai
 ragidai mu ridi ki mete iwa ade e mete ewapuru mu kwakwarepumaga
 poisiasiyai waina-pamawa, ko mu ridi ki mata urono gwisi yarono
 empomoto ki ka mu yadi kimono e apenai meyomono. ¹⁰Bitu e
 bananapupu ki mu eba bananapamana ki kudeya ka mu uwamau
 ubumono gwisi dauyogono empomono manako e durui teyomono,

togomono ke; 'Akae, akae, nu naterenuga kaway a Babironi, nu ridinuga kasiyarai kaway a. Madega napusi eyaka mena yau rabineya ka bita kau bamageya bauwena.'

¹¹Gwedegwede deni deni nida kasiwaratagamu ragidai tawana tawana kuduba idiwu ki mu mete yadi kimono ridi ki e apenai meyomono.

Yomi ka mu natere ki rabineya deni deni nida kasiwaratagamawa idiwa ko karako ka mu nida kasiwaratagamana ki marai kewowena.

¹²Gwedegwede naiya nida kasiwaratagamawa ki gwedegwedei ka yau kena; Monaga bagibagi yamayamai bow a ebo ebo pokaiya yamanamupu,

yo aukwara bagibagi poe bo pinai bo daragai bo yamayamai mu denimaga kawakaway a, yo ripa ebo ebo aurai bagi kaway a mu

denimaga kawakaway a, yo keyakeyai marai kawai ripa bagibagi pokaiya kaitemumpu bo kirama bo papa dowai bo bow a yamayamai daragai

pokaiya yamanamupu ki mete kina. ¹³Ade bani ebo ebo, yo ripa madai, yo ripa kwarai aurai bagibagi ebo ebo, yo parawa poe yo parawa madai,

yo awana 'waeni' yo awana papa monamonai maba mete kina. Ade papa burumakau yo papa sipi yo papa osi yo ade papa osi gwede mosi

nikareya tainipiyau umau ki kena. Mu naiya gwedegwede marai kawai inako deni deni nida kasiwara-tagamawa idiwa ade iyapana kaina mete

nidatamawa denai bow a madai wadamawa, ena, iyapana mibimaga ki mu mete nidapamawa. ¹⁴Ko karako ka ki kuduba kewowena ki pokere

gwedegwede deni deni nida kasiwara-tagamu ragidai mu ubumoto ridi ki siyomoto, tagisi ke; 'Gwedegwede marai kawai ki kau tepana

ki nana notagi kawareya ukwarawa ki marai wana kewowena. Kau gwedegwedegi ade kau monagagi bagibagi ki kuduba karako deni mena

gogawena da kau ewa mo eba emani.' ¹⁵Gwedegwede deni deni nida kasiwaratagamu ragidai mu ka naiya natere ki pokaiya purapura-tagubu.

Bit a e bananapupu ki mu eba bananapamana ki kudeya ka mu uwamau ubumono yadi kimono e durui teyomono, ¹⁶togomono ke; 'Akae, akae, nu

naterenuga kaway a. Kau naiya aukwara bagibagi poe yo pinai yo daragai pokaiya monaganugibi ade bow a bagibagi ebo ebo yamayamai bedi

sinegenugibi, ¹⁷ko karako madega napusi eyaka mena yau rabineya ka kau gwedegwedegi ebo ebo ki kuduba gogatagubu.'

Waka wadamu ragidai yo waka ki kawareya upitagamu ragidai yo waka kawareya pa iwu ragidai yo ade iyapana gwedewau waka

bautagamu ade kaya-tagamu ki wateya upitagamu ragidai ki mu mete uwamau ubumono, ¹⁸manako mata urono gwisi dauyogono ki

mu empomono manako mu notamaga koyogono, togomono ke; 'Nu naterenuga kaway a yau maba mo pamena ko e karako gogawena.' ¹⁹Mu

inako togo-mono manako yadi kimono tatabura tainipomono popoku mete tepomono taudumatogomono manako duru teyo-mono, togomono

ke; 'Akae, akae nu naterenuga kaway a. E gwedegwedei marai kawai

ki pokaiya ka nu egi kawareya iwei ragidai purapuraigibi. Ko madega napusi eyaka mena yau rabineya ka e gwedegwedede ki kuduba gogawena.' Mu inako togomono.

²⁰Natere ki gogawena ki pokere kunumau idiwu ragidai wi mamama-iwagi. Mamanuga God e iyapanaiyoma yo e tononibu ragidai yo e bonanai wainapiyamu iwagamu ragidai ki wi mete mamamaiwagi, mibai ka ridi ki naiya wi giriniyawa pasuniyawa ki bimbina ka Mamanuga God karako ubupu e idai gurai ridi ki e naureya ugwadubu ragiragi bita kwebu.

²¹Ki eweya ka nau waro were maba aneya kasiyarai kawayaya mosi ika empuwani. Aneya ki bowa bisi kawayaya mosi wadubu kwenupupu egi rabineya supu manako wagubu ke;

'Nau bowa kasiyarai kawayaya kwenupuwani ki maba ka natere kawayaya Babironi rororoyagisi deni mena gogayagisi.

²²Kainaga yo ripa tapai yanuwa-tagamu ade bawiwi yo binogo siyamu ki bonanai ka natere ki rabineya ewa mo eba yogono.

Iyapana upi ebo ebo kwaetagamu ragidai wi natere ki rabineya mo eba upitogomono emitamuri ade bani madai bowa pokaiya musu-piyamu ki ratabai ki wi ewa mo mete eba wainapumuri.

²³Natere ki rabineya ka wi duna tanai mo eba empumuri, ade wi ridi yo apunu natere ki rabineya ewa mo eba anikatogomono emitamuri.

Gwedegwedede deni deni nida kasiwaratagamawa ragidai natere ki rabineya idiwa ki mu kasiyara-maga ka kawayaya esida. Tawana tawana kuduba mu maba mo pa mena ko ki kuduba karako wana kewowena.

Mu naiya tawana tawana, madega kauwagau madega posiwagau ki kayatagamawa aimana pokaiya iyapana kuduba mu notamaga wirapamawa ade mu kerapu-mugu wadamawa.

²⁴Natere ki rabineya ka mu ubumpu Mamanuga God e bonanai wainapamawa tagamawa ragidai ade e iyapanaiyoma mete kina ki ika namutampu.

Ena, iyapana kuduba yewe wairau mu iyaramuguma taunimupu popo ki mu daramaga ka natere ki rabineya kawapu.'

Aneya ki inako wagubu.

Mamama kawayaya kunumau

19 ¹Ki eweya ka nau iyapana ropani kawayaya eba bigabigai kunumau dibimupu idiwa mu bonanamaga ragiragi kawayaya tagamawa ki wainapuwani. Mu tagubu ke;

'Kaiwa kaiwa Mamanuga God, kau sigi nu tepapemei.

Kau mena nu iya negeyei,

kau mena tanigi ka kawayaya,
ade kau mena kasiyaragi ka esida.

² Kau badidi kwaenugei ki kuduba ka mibai ade supasupai kawayaya.
Yawata kawakawareya umawa ridai rauru kawakawara notai
iyapana kuduba kabuwatamiyawa wara-tamiyawa ki kau empipi
manako kau idagi gurai e naureya ugwadibi ragiragi bita kwebi.
E ubupu kau bigabigagi kwae-tagamawa ragidai namutapu ki
bimbinau kau e bita kwebi.'

³ Mu inako tagubu, ade tagubu ke;
'Kaiwa kaiwa, nu Mamanuga God e si tepapemei.
Natere rororowena urau ki gwisi maramara dauyogono yarona ko
eba kewoyagisi.'

⁴ Mu inako tagamawa makeya ka kwayuba debai ragidai apunai eyaka
mena ade ida apeya apeya (24) yo gwede dai iyaiya apeya apeya ki mete
kina kema kwareya tondau apunai Mamanuga God e yabareya kwarisi-
tagubu e si tarataragapamawa, tagamawa ke;

'Ki mibai. Kaiwa kaiwa, Mamanuga God e si nu tepapemei.'

⁵ Mamanuga God e kemai ki deneya ka bonana mosi wagubu ki nau
mete wainapuwani, wagubu ke;

'Mamanuga God e bigabigai kwaiwagamu ragidai,
ade iyapana kuduba kawakawai ade maimerei e mayapiyamu idiwu
ragidai,
wi karako e si esida tepapumuri.'

⁶ Ki makeya ka iyapana ropani kawayaya eba bigabigai kunumau dibi-
mupu idiwa mu bonanamaga ragiragi kawayaya tagamawa mumugaramaga
awana taparai kawayaya sikipiyau bo gaiya mumugarai wagau kayawagau
ki maba nau mu bonanamaga waina-puwani. Mu tagubu ke;

'Kaiwa kaiwa, Mamanuga God e si nu esida tepapemei.

Nu Kaiwawonuga e kasiyarai ka kawayaya esida. E karako Kaiwawo
wateya tondau,

⁷ ki pokere nu mamamaigomu ade e kasiyarai kawayaya ki
mamama-pomu,

mibai ka Papa Sipi Munai e anikawagana ki marai bauwena.

E uwarana ridai ki ororeya mena okukunawena e nawanai tondau.

⁸ Mamanuga God ubupu monaga bagi tanai kawayaya bigi pa mena ridi
ki kwebu da e umarana ki nana.'

(Monaga tanai kawayaya ki ka keyakeyai ko ki mibai ka

Mamanuga God e iyapanaiyoma supasupai bagi kawayaya badidi
kwaetagamawa ki kena.)

⁹ Ki makeya ka aneya ki nau ade sidibu, wagubu ke; 'Kau yona yau
okapi; Iyapana gwedewau Papa Sipi Munai anikawagana kupei kawareya
bautagamana ki nana mu bibimaga tonopupu ki ka mu mibi mamamai

idiwono.’ E inako wagubu manako kawareya nau ade sidibu, wagubu ke; ‘Yona nidibuwani yau ka Mamanuga God e eya bonanai.’

¹⁰Aneya yona ki wagubu ka nau e si tepapana ki nana e yabareya nau ramatani kawareya kwarisisugubuwni. Ko e wagubu ke; ‘Ae, kau inako eba kwaenuwagi. Kau kowagiyoma mete kina Iyesu e bigabigai kwaiwagamu e yonai iwagamu iwu ki mosi ka nau. Mamanuga God e mena si kau tepapi. Iyapana gwedewau Mamanuga God e bonanai wainapiyamu tagamu ki ka mu Iyesu badidi mibai kawaya kwae-wagawa ki mena mu matarapomono togomono iwono.’ Aneya ki inako wagubu.

Apunu mosi papa osi poe kawareya bauwena

¹¹Ki eweya ka nau waro were maba kunuma gudui siwawena empuwani ade papa osi poe mosi ika empuwani. Papa osi ki kawareya ka apunu mosi ika tondawa ki e si ‘Upi Eba Kamadau Apunai’ ade e si mosi ‘Mibai Mena Wagau Apunai’ tagubu. Apunu ki uburau iyapana wade supasupatamiyau bo gwede bagi nene ragiragi kawaya uburau taububarai purupiyau ki ka e supasupai mena kwaewagau. ¹²E yabui ka mata nonarai maba ade e debaiya ka e kaiwawowena ki debai tatamai ropani kawaya nakapupu. E mideya ka e si mosi okamupu ki mibai e ebo mena kataiya. ¹³E mididi tatamai umapu ki kuduba ka dara mena pasipupu ade e si ka ‘Mamanuga God Yonai’. ¹⁴Kunuma piyarai kuduba mu midimaga tatamai bigi pa mena poe tanai kawaya uma-mupu mu papamuguma osi poe kawareya bautagubu e eweya kaya-tagamawa ki mu nau mete emita-puwani. ¹⁵Kereba uwarai daikere daikere apunu ki e umuneya bauwena manako kereba ki pokaiya ka e iyarai-yoma tawana tawana kuduba rauru-tamini. E kasiyarai kawaya uburono kepata e idaiya yodono manako iyapana kuduba mu yabaramugu mu Kaiwawo-maga uburono. Kasiyarai Kawaya Esida Apunai Mamanuga God e nuwapupui ki wateya ka apunu ki uburoto e iyara-iyoma kuduba nakatamini taisi kurakura-tamini. ¹⁶E mididi tatamai ki naureya ade e tekaiya ka mu e si yau okamupu; ‘Kawakawai Ragidai Kuduba Kawai-maga’ ade ‘Kaiwawo Ragidai Kuduba Kaiwawomaga’.

¹⁷Ki eweya ka nau waro were maba aneya mosi usi madega kawareya uburawa empuwani. E wena siyapu manako midiwari kunuma bogaboga robotagamawa iwa ki mu tadebu, wagubu ke; ‘Kebomuri manako ewapuru dibipumuri Mamanuga God e poragai kawaya ki kawareya kupeiwagi. ¹⁸Wi baiwagi iyapana kwakwarepumaga kupumuri, kawakawai ragidai, piyara ragidai, kasiyaramaga mete kina ragidai, papa osi ade papa osi kawareya iwu ragidai, bigabiga ragidai, pakasi ragidai, iyapana kawakawai, iyapana maimerei, iyapana kuduba inako ki mu kwakwarepumaga wi kupumuri.’ E midiwari ki inako tadebu.

¹⁹Ki eweya ka nau kunkani maba ki yo waira yau kawakawai ragidai ebo ebo mu piyaramuguma mete kina ki tawana tawana madega

kauwagau madega posiwagau deneya bautagubu dibimupu idiwa ki emitapuwani. Mu papa osi kawareya tondawa apunai ade e piyaraiyoma mete kandetagamana ki nana bautagubu. ²⁰Papa osi kawareya tondawa apunai ade e piyaraiyoma mete kina ki mu ubumpu kunkani maba ki yo e madanai irikai e waretai nene matakira ebo ebo pokaiya iyapana notamaga wirapiyawa umawa ki mu tetampu manako iyaiya mata gwisi berokoi kawayi ki nonareya isiyatampu. (Naiya ka kunkani maba e madanai irikai ki ubupu iyapana gwedewau kunkani maba ki e okai mu naurimugu okamupu bo ade e keyakeyai mu idamugu yamanamupu ki tarataraga-mupu ki matakira ebo ebo pokaiya mu kerapumugu wadubu yawata kwaiya kayatagubu.)

²¹Papa osi kawareya tondawa apunai e umuneya kereba uwari daikere daikere bauwena e ubupu kunkani maba ki e piyaraiyoma kuduba e kerebai pokaiya namutapu gawarara manako midiwari kuduba bautagubu mu kwakwarepumaga kupamawa idiwa da mu romodomaga naigida mena posiwena.

Aneya mosi Berokoi Apunai Seitani umapu dokodoko

20 ¹Ki eweya ka nau waro were maba aneya mosi kunumau kawarawa empuwani. E idaiya ka e uruba kawayi nigidai pa mena ki kasiparai wadubu ade taburuba ragiragi kawayi mosi mete wadubu bauwena.

²E kanibu taburuba ragiragi kawayi pokaiya motamota kwakoru maba ki umeme dokodokopupu da e kwamura rowarowa kawayi kuduba 1000 inako dibura rabineya tondono kaniyono. Motamota kwakoru maba e ka naiya takari kawayi tondawa yabadawa motamotai si ka 'Kerapu Wadewade-niyau Apunai' bo si daikere ka Seitani. ³Berokoi Apunai ki eba uburana iyapana tawana tawana idiwu mu kerapu taisinitamana ki nana ka aneya ki ubupu e umeme dokodokopupu uruba kawayi ki rabineya kwenupupu manako uruba ki umunai bodapupu kasiparapupu. Kwamura rowarowa kawayi 1000 ki kewoyagisi eweya ka mu gudu ki ade kwaipomoto manako Berokoi Apunai Seitani ade matarau baiyagisi, ko mara ki makeya ka e eba rowarowa kawayi upiyogono umono.

⁴Ki eweya ka kaiwawo ragidai kema ropani kawayi kawareya idiwa ki nau emitapuwani. Kaiwawo ragidai ki mu idamaga gurai iyapana kuduba nauri-mugu ugwaditamana ragiragi ki kasiyarai mu mete wadumupu. Iyapana gwedewau Mamanuga God e yonai pokaiya ade Iyesu e dimai tagamawa iwa ki pokaiya iyapana gwawai ubu-mupu mu gobamaga purutampu ragidai ki mu keyaimuguma nau ika mete emitapuwani. Iyapana ki mu ka bagi kawayi kwaetagamawa. Kunkani maba ade e keyakeyai mete kina ki mu eba tarataragatamawa ade e okai ki mu yabaramugu bo mu idamugu eba okamupu. Mu naiya popotagubu ko mu

ade iyatagubu kimpu ubumpu karako kwamura 1000 ki rabineya Keriso mete kaiwawotogomono idiwono.

⁵Iyapana ki mu mena ka yabiri iyatagubu kimpu ubumpu ko popotagubu ragidai kuduba ka ewa iyatagisi kimoto ubumoto. Mu ka aiyata wateya pa idiwono kaiwono da kwamura 1000 ki kewoyagisi makeya ki ka mu mete kina iyatagisi kimoto ubumoto. ⁶Iyapana gwedewau yabiri iyatagubu kimpu ubumpu ragidai ki mu mamamatogo-mono, mibai mu ka Mamanuga God e nene. Po ewa baiyagisi ki eba baiyagisi mu giritamini pasutamini. Mamanuga God yo Keriso mu kasiyaramaga pokaiya ka mu ubumoto dobopiyamu upi ki kwaetogomono manako kwamura 1000 ki rabineya ka mu Keriso mete kaiwawotogomono idiwono.

Mamanuga God ubupu Seitani deni mena raurupupu

⁷Kwamura kuduba 1000 ki kewo-yagisi eweya ka mu uruba gudui ki kwaipomoto Berokoi Apunai Seitani e idai kerarai rikapomoto manako e matarau posiyagisi kayayagisi. ⁸E waira kuduba, madega kauwagau madega posiwagau ki kayayagisi iyapana kuduba beratamini mu kerapumugu yadini manako tetamini yawira nene dibitamini. Iyapana ropani kawayaya eba iyabapa-mana makai naya egi papateya ki maba e tetamini damutamini. Mu simaga ka Goga yo Magoga. ⁹Iyapana ki yawira nene purupomoto mubo mubo kaya-tagisi manako mu ubumoto Mamanuga God e iyapanaiyoma ade e nuwaiya po naterei ki kuduba kwagaratamini. Ko mu inako kwaetogomono ki makeya ka mata nonarai kunumau kaworoto deni mena mu uratamini gawarara. ¹⁰Ki makeya ka Mamanuga God uburoto Kerapu Wadewade Apunai Seitani yadini mata gwisi berokoi ki nonareya kwenupoto. Naiya ka e kunkani maba yo e madanai irikai mete kina ki tetapu mata nonareya isiyatapu ki pokere karako ka mu ewapuru mena maramara kemora nawaru ika makaritogomono idiwono ko makari ki eba kewoyagisi.

Mamanuga God e idai gurai nu naurinugu ugwadiniyoto ragiragi

¹¹Ki eweya ka apunu mosi e kemai poe tanai kawayaya ki kawareya tondawa ki nau empuwani. E kasiyarai pokaiya ka kunuma waira kuduba deni mena gogatagubu. ¹²Popotagubu ragidai marai kawai ika Mamanuga God e kemai yabareya ubumawa ki nau mu emitapuwani manako aneya dai bau-tagubu buka dai dadaratampu ade Iya Bukai ki mete dadaramupu. Iyapana eyaka eyaka badidi kwaetagamawa buka wagubu ki makeya makeya ka mu eyaka eyaka denai mete wadumupu. ¹³Iyapana egi popotagubu ragidai ki mu mete kina egi rabineya kimpu ubumpu Mamanuga God e yabareya ubumupu. Ade popotagubu ragidai kuduba po kasiyarai waditapu dokodoko po wateya idiwa ki mu mete

kina kimpu ubumpu Mamanuga God e yabareya ubumupu. Mu eyaka eyaka badidi kwaetagubu ki denai mu makeya makeya wadumupu.

¹⁴Ki eweya ka Mamanuga God ubupu Po Kasiyarai yo Po Watai ki koritatapu tetapu uruba rabineya mata maramara urau ki nonareya isiyatapu. Mata maramara urau ki ka po ewa ki watai. ¹⁵Iyapana nima e si Iya Bukai ki rabineya pa mena ki ka Mamanuga God uburoto e yadini mata maramara urau ki nonareya kwenupoto.

Waira waunai ade kunuma waunai

21 ¹Ki eweya ka nau waira waunai ade kunuma waunai mete emitapuwani. Waira oragai ade kunuma oragai kuduba gogatagubu ade egi mete gogawena. ²Nau yabu tapuwani manako natere Diyerusaremu Waunai Tanai Bagi Kawayi ki Mamanuga God e deneya kunuma were kawarawa ki nau empuwani. Natere ki ka onowa apunu uwarana monagai wadubu ki maba monagawena kawapu empuwani.

³Bonana ragiragi kawayi mosi Mamanuga God e kemai ki deneya bauwena ki nau mete wainapuwani. Bonana ki wagubu ke; 'Wainapumuri, Mamanuga God e karako iyapana mu bamamugu bauwena. E mu paunamugu mu mete ewapuru idiwono ki pokere e iyapanaiyoma mibai ka muyo ade mu Mamamaga God ka eyo. ⁴Mu yabumaga iwai ki e surupoto. Karako ka po pa mena, nuwaboya pa mena, yadi pa mena ade makari mete pa mena. Gwedegwede oragai ki kuduba goga-wena.' Bonana ki inako wagubu.

⁵Ki makeya ka kema kawareya tondawa apunai e eya wagubu ke; 'Nau karako gwedegwede kuduba waunai yamanapani matarayagisi.' E inako wagubu manako nau sidibu, wagubu ke; 'Nau yonani yau ka mibai ade iyapana sumapamana ki nana ki pokere kau yona yau makeya mena okapi.' ⁶E inako wagubu manako ade sidibu, wagubu ke; 'Nau badidi suwagubuwani ki kuduba nau makeya makeya kwae-sugubuwani kewowena. Nau ka Kerarai ade nau ka Kwaunai. Nau ka Aropa ade nau ka Omega. Iyapana nima awana gobai yogono ki ka nau iya awanai maramara usirapiyau ki pa deni mena e kweyani. ⁷Iyapana nima ragiragi kawayi uburau berokoi kuduba raurupiyau ki ka nau suwagubuwani yau kuduba ki nau puyo e kweyani manako e Mamai ka nau ade nau gubagani ka eyo. ⁸Ko iyapana gwedewau nau yonani mu tagamana ko mu iyapana kudumugu nitaisinitagamu nau tagararasiniyamu bo bigi notai mu rabinamugu posiwena ki pokaiya kwaetagamu bo ubumu iyapana namutamiyamu bo rauru kawakawaratagamu taku maba igida yauda asusu iwu bo muwaratagamu bo momorapa yo daisusu yo ade dai mete kina mu bamamugu buburitagamu bo yona beratagamu, iyapana inako kwaetagamu ki ka mu uruba ki rabineya mata maramara urau ade gwisi berokoi yarau ki wateya kayatagisi. Mata maramara urau ki ka po ewa ki watai.'

⁹Aneya ida daikere kewowena daikere apeya ki Mamanuga God e nuwapupui siyarai tera rabineya awana maba posiwenana mu idamugu temupu ki mosi nau bamaneya bauwena sidibu, wagubu ke; ‘Kau yabi da Papa Sipi Munai uwarana ridai ki nau kau kabuwaniyani emani.’
¹⁰Mamanuga God e Keyai nau kawarineya minibu siwa yabirisinibu manako aneya ki nau tepasinibu kweya kawayaya mosi ki kwauneya nau tamusinibu. Tamusinibu manako natere Diyerusaremu Waunai Tanai Bagi Kawayaya ki Mamanuga God deneya kunuma were kawarawa ki e nau kabuwasinibu empuwani.
¹¹Natere ki naureya ka Mamanuga God e eya tanai minibu siwa. Nau tawa ki rabineya empuwani ka nainiwara wadawa tanai sinini ka bowa yamayamai denai kawayaya bowa ‘diyasipa’ ki maba ade kaburu negai kawayaya ki maba.
¹²Natere ki gari ka iyarau kawayaya ade gari ki katamurui ka ida esida kewowena kerapu apeya. Gari ki katamuruiya ka aneya eyaka eyaka ika ubumawa. Tawana Isiraero ragidai mu kunumaga ida esida kewo-wena kerapu apeya mu simaga ki mu katamuru eyaka eyaka ki mu nauri-mugu okatampu.
¹³Gari ki nu idanuga garu madega posiwigau deneya ka katamuru apeya eyaka, nu idanuga tenene madega surau deneya ka kata-muru apeya eyaka, nu yabaranugu deneya ka katamuru apeya eyaka, ade nu taganugu deneya ka katamuru apeya eyaka.
¹⁴Natere kawayaya ki gari togipana danai ka bowa ida esida kewowena kerapu apeya nunumupu. Bowa ki kawareya ka mu Papa Sipi Munai e tonotapu ragidai mu simaga eyaka eyaka bowa ki kawareya okatampu.

¹⁵Aneya nau sidiyawa apunai e idaiya ka ruwa mosi bowa yamayamai pokaiya yamanamupu ki wadubu. Ruwa ki pokaiya ka e natere yo gari yo katamuru ki ruwapupu.
¹⁶Natere ki rowarowai yo dadarai yo kawayai esida ka kuduba eyaka mena, ko ki ka umawa kawayaya nu kerapunugu kaigamu ka pura ropani kawayaya yawatau kewo-yagisi (2400 kiromita).
¹⁷Aneya ki gari kawayai esida ki mete ruwapupu ko ki rowarowai ka taburuba apeya eyaka dibipemei badipemei ki rowarowai maba (60 mita). Iyapana nu ruwa badidi wademei ki maba e mete inako ruwapupu.
¹⁸Gari ki mu bowa bagi kawayaya ‘diyasipa’ pokaiya umamupu, ade natere ki e eya ka mu bowa yama-yamai sinini tanai bagi kawayaya ki pokaiya wadumupu.
¹⁹Gari togipana danai ki bowai ida esida kewowena kerapu apeya nunumupu ki bowai ka bagibagi mu kiyabumaga ebo ebo. Mosi ka bowa daragai ‘diyasipa’, mosi ka bowa pinai ‘sipaiya’, mosi ka bowa poe ‘ageta’, mosi ka bowa kasikasigai ‘emera’,
²⁰mosi ka bowa gwadugwadu-warai ‘sardoniki’, mosi ka bowa daragai ‘koniriya’, mosi ka bowa miyamiyawai ‘kurisora’, mosi ka bowa pinai ade kasikasigai ‘beriro’, mosi ka bowa miyamiyawai ‘topasi’, mosi ka bowa miyamiyawai ade kasikasigai ‘kirisopasi’, mosi ka bowa pinai ‘aiyasini’, ade siyarai ka bowa daragai ‘ametisi’.
²¹Gari katamurui ida esida kewowena kerapu

apeya ki eyaka eyaka ka mu gwede bagi poe mosi riyariya maba si ka 'pero' pokaiya yamanamupu. Katamuru eyaka eyaka ka mu 'pero' eyaka eyaka ki pokaiya yamanatampu. Natere ki imateya ka mu bowa yamayamai ko ade nenanenai pokaiya yamanamupu ki nau empuwani. ²²Nau yabu tapuwani ko nau Mamanuga God e si tepapamana tawai mosi ika eba empuwani, mibai ka Mamanuga God e eya ade Papa Sipi Munai ki mu muga ka tawa ki kena. ²³Mamanuga God e eya Tanai Bagi Kawaya natere ki miniyau siwa ki pokere iyapana madega bo siragamu tanai nene eba notapomono. Natere ki dunai ka Papa Sipi Munai ki kena. ²⁴Iyapana tawana tawana kuduba, madega kauwagau madega posiwagau duna ki taneya iwono manako kawa-kawai ragidai yewe wairau mu puyo-maga bagi ebo ebo ki tepomoto natere ki rabineya baitagisi. ²⁵Natere ki ka sisipu eba umuroto ki pokere gari katamurui kwaimupu ki maramara uburono ko ewa eba bodapomoto. ²⁶Iyapana tawana tawana kuduba, madega kauwagau madega posiwagau mu puyomaga bagi bagi ebo ebo tepomoto natere ki rabineya baitagisi. ²⁷Ko gwede mo bigibigi bo iyapana midimama berai kwaetagamu bo beratagamu mu ka natere ki rabineya eba kaiwoto. Pa mena. Ko iyapana gwedewau mu simaga Papa Sipi Munai e Iya Bukai rabineya okapupu ki mu mena ka natere ki rabineya kaiwoto.

Iya Awanai ade Iya Ripai

22 ¹Aneya ki Iya Awanai usirapiyau nau mete kabuwasinibu. Awana ki ka negai kawaya nainiwara kawareya wadau. E Mamanuga God ade Papa Sipi Munai mu kemamaga kobaiya usira-piyawa, ²natere ki imateya bauwagawa kayawagawa ki nau empuwani. Awana ki papasi daikere daikere ka Iya Ripai ika mete ubumawa. Ripa ki siragamu eyaka eyaka rabineya mibai kirono ade ripa ki kwarai ka tawana tawana kuduba madega kauwagau madega posiwagau ki iyatamini. ³Mamanuga God e gwede mosi kowaga eba kweyoto ki pokere gwede eba nuwaiya ki natere ki rabineya eba kaniyoto. Mama-nuga God ade Papa Sipi Munai mu kemamaga ka ika mete kina ki pokere Mamanuga God e bigabigaiyoma e si ika esida mena tepapomono idiwono. ⁴Mu e kiyabui matarau empomoto ade e eya si mu yabaramugu mete okapoto. ⁵Tawana eba sisipuyagisi ki pokere iyapana duna nene bo madega nene eba notapomono. Nu Kaiwawonuga Mama-nuga God e eya tanai tawana ki miniyoto siwa manako e eya bigabigai-yoma ika ubumoto kaiwawotogomono manako maramara e mete idiwono kaiwono.

Iyesu ade wirayagisi baiyagisi

⁶Ki makeya ka aneya ki nau ade sidibu, wagubu ke; 'Yona yau ka mibai, iyapana kuduba sumapamana ki nana. Mamanuga God e ka nu Kaiwawonuga. E bonanai wainapiyamu tagamu ragidai mu ka e eya

Keyai mu kabuwatamiyau ki pokaiya tagamu ko karako ka e aneyai tonopupu gwede waunitau wenayagisi ki sisiyai e bigabigai kwae-tagamu ragidai mu kabuwatapu.’ Aneya ki inako wagubu.

⁷Ki makeya ka Iyesu e eya ubupu, wagubu ke; ‘Kau wainapi; Nau waunitau ade wirasugani bausugani.’

Iyapana gwedewau ewa wenawagana yonai oka yau rabineya tondau ki sumapiyamu makeya makeya kwae-tagamu ki ka mu mibi mamamai idiwono.

⁸Nau Diyoni yona yau kuduba wainapuwani ade gwedegwede yau kuduba waro were maba mete empuwani. Nau ki kuduba empuwani kewowena ka nau kabuwasinibu aneyai ki e si tepapana ki nana wainapuwani ki pokere nau e yabareya nau ramatani kawareya kwarisisugubuwani. ⁹Ko e tatamasinibu, wagubu ke; ‘Ae, kau inako eba kwaenuwagi. Kau kowagiyoma mete kina wi gwedewau Mamanuga God e bonanai wainapiyamu iwagamu ade Iyesu e yonai oka yau rabineya wadamu doko e bigabigai makeya makeya kwaiwagamu ki wi waretaga mosi ka nau. Wi Mamanuga God e mena si tepapiyoi idiwoi.’ ¹⁰E inako sidibu, ade wagubu ke; ‘Gwedegwede kuduba ewa wenawagana yonai oka yau rabineya wagubu ki wenawagana marai ka waunitau ki pokere yona yau kau eba wekepi. ¹¹Bera berokoi kwae-tagamu ragidai mu ka bera berokoi kwaetogomono yamono, ade midimama berai kwaetagamu ragidai mu ka midimama berai ki mete kwaetogomono yamono. Ko iyapana nima bera bagi kawayu kwaewagau ki ka e bera bagi ki mena kwaeyogono yarono, ade iyapana nima Mamanuga God e nene mena tondau ki ka e Mamanuga God nene mena inako tondono kaniyono.’

¹²Iyesu e eya nau ade sidibu, wagubu ke; ‘Kau wainapi; Nau waunitau ade wirasugani bausugani. Nau iyapana mu denimaga mete tepani bausugani manako mu upi badidi kwaetagamawa ki makeya makeya nau mu eyaka eyaka denai puyo tageyani. ¹³Nau ka Yabiri ade Ewa, nau ka Kerarai ade Kwaunai, nau ka Aropa ade Omega.

¹⁴Iyapana gwedewau mu midimaga tatamai siruwamupu taniwena idiwu ki ka mu mibi mamamai idiwono. Mu midimaga tatamai siruwamupu ki pokaiya ka mu Iya Ripai ki mibai kupomono ade gari rabineya kaiwoto ko nima mosi mu eba bodatamini. ¹⁵Ko gari ki tagaiya ka taku idiwu. Mu ka muwaratagamu, mu ka yawata kawa-kawareya igida yauda asusu yabayababa iwu, mu ka minimini popo kwaetagamu, mu ka daisusu yo momorapa yo ade dai mete kina mu bamamugu buburitagamu, ade mu ka bera mena tagamu kwae-tagamu ki ragidai.

¹⁶Nau ka Iyesu. Nau yonani yau nau sumasiniyamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai mu kabuwatamana ki nana ka nau aneyani kau bamageya tonopuwani. Nau ka oragai apunai Dewida e siwai ade e gidaragai. Nau ka Mara Supamai. Nau tanini ka kawayu.’

¹⁷Mamanuga God e Keyai ade e sumapiyamu ragidai ridi maba e uwamana ki nana e nawanai idiwu ki mu tagisi ke; 'Kaiwawonuga, kau baunuwagi.' Ade yona yau wainapiyamu ragidai ki mu mete tagisi ke; 'Kaiwawo-nuga, kau baunuwagi.'

Wi gwedewau takotakoigubu awana gobaga wagau bo wi nuwagau awana kubamana wainapiyamu ki wi kebomuri Iya Awanai ki puyo deni mena wadu-muri kubamuri.

Yona siyarai

¹⁸Iyapana nima gwede ewa wenawagana yonai oka yau rabineya iyabapoto wainapoto manako e eya notai mete dibipoto ki ka nau Diyoni ragiragi kawaya suwagakani yau kena; Mamanuga God oka yau rabineya bita iyapana tageyana ki nana wagubu ki e iyapana ki mete kweyoto.

¹⁹Ade iyapana nima gwede ewa wenawagana yonai oka yau rabineya mo koritapoto ki ka Mamanuga God gwede bagi iyapana tageyana yonai oka yau rabineya nu kabuwanibu ki e koritapoto manako Iya Ripai ki mibai ka iyapana ki eba kupoto ade Natere Tanai Bagi Kawaya ki rabineya e mete eba kaniyoto.

²⁰Yona yau mibai wenawagana yonai matarapiyau apunai ki e wagau; 'Ki mibai. Nau waunitau ade wirasugani ika bausugani.'

Ki mibai. Nu Kaiwawonuga Iyesu, kau baunuwagi.

²¹Wi paerega ki denai bita wibo wadamana ko ki ka nu Kaiwawonuga Iyesu e rikapupu deni mena wi wadinibu bagi. E karako nu waitaniyoto da e iyapanaiyoma kuduba nu nene badidi kwaewena ki mibai nu naigida mena kataigamu wetawetara.

Nau okani ika kewowena. Kaiwa kaiwa.